

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om Nationalgalleriet och ändring av 3 och 10 § i lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att det stiftas en lag om Nationalgalleriet. I lagen ska finnas bestämmelser om Nationalgalleriets syfte, uppgifter och ställning som juridisk person. Dessutom ska det finnas bestämmelser om galleriets samling, förvaltning, ekonomi, styrning och finansiering. Genom lagen upphävs den gällande lagen om Statens konstmuseum.

I lagen ska det föreskrivas att för stärkandet av kulturarvet och främjandet av den konstnärliga bildningen finns Nationalgalleriet, som är riksmuseum för bildkonsten. Nationalgalleriets viktigaste uppgift är att se till att Nationalgalleriets samling upprätthålls och utökas. Samlingen ska vara statens egendom.

Enligt förslaget ska Konstmuseet Ateneum, Museet för nutidskonst Kiasma och Konstmuseet Sinebrychoff höra till Nationalgalleriet. Det föreslås att statens konstverkskommission ska finnas i anslutning till National-

galleriet. Nationalgalleriet ska vara en självständig offentligrättslig stiftelse som hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde.

Nationalgalleriet ska ha en delegation, en styrelse och en generaldirektör. Personalen vid det nuvarande Statens konstmuseum ska gå över till anställning hos Nationalgalleriet. Personalen ska vara anställd i arbetsavtalsförhållande.

Lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål föreslås bli tekniskt ändrad med anledning av reformen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014. Finansiering av Nationalgalleriets verksamhet ska kunna beviljas också ur medel från avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
2 NULÄGE	4
2.1 Lagstiftning och praxis.....	4
Uppgifter och organisation.....	4
Personal	5
Styrning och finansiering	6
Samling.....	6
<i>Konstmuseet Sinebrychoff</i>	7
<i>Konstmuseet Ateneum</i>	7
<i>Museet för nutidskonst Kiasma</i>	7
<i>Centralarkivet för bildkonst</i>	7
Statens konstverkskommission.....	8
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen utlandet och i EU	8
Allmänt.....	8
Sverige.....	8
Norge.....	8
Danmark	9
Nederländerna	9
2.3 Bedömning av nuläget	9
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	10
3.1 Målsättning.....	10
3.2 Alternativ	10
3.3 De viktigaste förslagen.....	11
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	12
4.1 Ekonomiska konsekvenser	12
Konsekvenser för den offentliga ekonomin	12
Tillförande av kapital till Nationalgalleriet	12
Pensionsskyddet	13
Mervärdesbeskattningen.....	13
Beskattningen	14
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	14
4.3 Samhälleliga konsekvenser	15
Allmänt.....	15
Inverkan på museifältet	15
Konsekvenser för personalen	15
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	16
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	16
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	16
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	17
DETALJMOTIVERING	18
1 LAGFÖRSLAG	18
1.1 Lagen om Nationalgalleriet.....	18
1 kap. Allmänna bestämmelser	18
2 kap. Samlingar	20

3 kap.	Förvaltning.....	22
4 kap.	Ekonomi.....	28
5 kap.	Styrning och finansiering.....	30
6 kap.	Särskilda bestämmelser.....	31
7 kap.	Ikraftträdande.....	34
1.2	Lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål.....	35
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER.....	35
3	IKRAFTTRÄDANDE.....	36
4	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING.....	36
	LAGFÖRSLAG.....	38
	1. Lag om Nationalgalleriet.....	38
	2. Lag om ändring av 3 och 10 § i lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål.....	48
	BILAGA.....	49
	PARALLELLTEXT.....	49
	2. Lag om ändring av 3 och 10 § i lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål.....	49

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Statens konstmuseum i sin nuvarande form inledde verksamheten som ett statligt ämbetsverk 1990, men dess historia som institution går tillbaka till 1800-talet. Suomen Taideyhdistys - Finska Konstföreningen ry inledde sin verksamhet och grundade landets första konstsamling av offentlig karaktär 1846. Konstföreningens konstsamling utökades, dess utställningsverksamhet och funktioner utvecklades till professionell konstmuseiverksamhet. Ansvaret för konstmuseets verksamhet överfördes 1939 till stiftelsen Suomen taideakatemia - Finlands konstakademi, till vars efterföljare Statens konstmuseum grundades.

Statens konstmuseum är ett ämbetsverk som lyder under undervisnings- och kulturministeriet och som omfattar Konstmuseet Ateneum, Museet för nutidskonst Kiasma, Konstmuseet Sinebrychoff och Centralarkivet för bildkonst. Det är den största organisationen av konstmuseer i Finland. Bestämmelser om Statens konstmuseum finns i lagen om Statens konstmuseum (566/2000), nedan konstmuseilagen, och i statsrådets förordning om Statens konstmuseum (618/2004), nedan konstmuseiförordningen.

Statens konstmuseum upprätthåller, sköter, utökar och gör Finlands mest betydelsefulla konstsamling känd samt upprätthåller ett informations- och forskningsarkiv. Verksamheten fokuseras på att ordna utställningar med finsk och utländsk konst och göra allmänheten förtrogen med bildkonst och på publikationsverksamhet. I Statens konstmuseums samlingar ingår sammanlagt 36 000 konstverk från medeltida ikoner till nutidskonst och en betydelsefull arkivsamling som omfattar den finska bildkonstens historia. Samlingarna kan anses vara bildkonstens nationella minne. Konstmuseets årliga omkostnadsanslag i statsbudgeten är ca 19,5 miljoner euro och årsverkerna är sammanlagt ca 230.

Ombildningen av Statens konstmuseum till Nationalgalleriet är en del av statens effektivitets- och resultatprogram, genom vilket hållbarhetsgapet i de offentliga finanserna

ska minskas och arbetsmarknaden förändras. Propositionen hänför sig till den process som avser att stärka undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde i sin helhet. I enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regering ska ombildandet av Statens konstmuseum till en stiftelse inledas. Enligt rambeslutet som gäller statsfinanserna 2014—2017, som statsrådet beslutade om den 27 mars 2013, blir Statens konstmuseum Nationalgalleriet fr.o.m. 2014.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Uppgifter och organisation

För museiverksamheten inom bildkonst och för utveckling av konstmuseisektorn i landet finns enligt 1 § i konstmuseilagen Statens konstmuseum, som lyder under undervisningsministeriet. Närmare bestämmelser om konstmuseets uppgifter finns i 1 § i konstmuseiförordningen. Enligt den är konstmuseets uppgifter att 1) svara för utökning, dokumentation, skötsel och konservering av samlingarna och informationslagren, 2) ordna utställningar av inhemsk och utländsk konst, 3) göra allmänheten förtrogen med bildkonst och genom konstfostran öka allmänhetens kännedom om bildkonst, 4) ordna program som förenar olika konstarter, 5) bedriva publikationsverksamhet, 6) samarbeta med andra konstmuseer i syfte att utveckla konstmuseisektorn i landet, 7) bedriva forskning i bildkonst, 8) följa utvecklingen inom branschen, ta initiativ och göra framställningar som syftar till att främja bildkonsten i Finland och ge utlåtanden i frågor som gäller bildkonst, 9) upprätthålla och utveckla internationella kontakter inom konstmuseisektorn och bildkonsten, 10) ge andra myndigheter samt i mån av möjlighet sammanlutningar och enskilda personer sakkunnighjälp i frågor som gäller ansvarsområdet, 11) sköta andra uppgifter som föreskrivs för eller åläggs museet.

Enligt 1 § i konstmuseilagen omfattar Statens konstmuseum Konstmuseet Ateneum, Konstmuseet Sinebrychoff, Museet för nutidskonst Kiasma och Centralarkivet för bildkonst. Enligt 4 § i konstmuseiförordningen har konstmuseet också en förvaltnings- och serviceenhet. Enheter som bestäms genom arbetsordningen för Statens konstmuseum är för sin del Konserveringsinrättningen och Utveckling och samhällsrelationer - Kehys. Enheterna bildar verksamhetssektorer enligt arbetsordningen. Närmare bestämmelser om verksamhetssektorernas uppgifter finns i konstmuseets arbetsordning.

Statens konstmuseum har enligt 2 § 1 mom. i konstmuseiförordningen en delegation som stöder ämbetsverkets verksamhet. Delegationen behandlar riktlinjerna för verksamheten och dess utveckling, tar initiativ som gäller verksamheten och främjar museets samarbete med olika intressentgrupper. Delegationen tillsätts av undervisnings- och kulturministeriet på framställning av konstmuseet. Åtminstone en av medlemmarna i delegationen ska företräda konstmuseets personal.

Statens konstmuseum har enligt 3 § i konstmuseiförordningen en ledning som stöder ämbetsverkets verksamhet. Ledningsgruppen behandlar sådana ärenden som avses i arbetsordningen, bl.a. konstmuseets ekonomi- och verksamhetsplan, årsplan och resultatavtal, budget, interna budget samt bokslutshandlingar och årsberättelse.

I anslutning till Statens konstmuseum finns enligt 1 a § i konstmuseilagen statens konstverkskommission. Bestämmelser om statens konstverkskommission finns i statsrådets förordning om statens konstverkskommission (620/2001).

Personal

Statens konstmuseum har enligt 5 § i konstmuseiförordningen en överdirektör, museichef, centralarkivchef och förvaltningsdirektör. Vid konstmuseet finns dessutom annan personal i tjänsteförhållande och arbetsavtalsförhållande. Övriga tjänstemän och personer i arbetsavtalsförhållande ut-

nämns eller anställs av Statens konstmuseum enligt 9 § 3 mom. i konstmuseiförordningen.

Enligt 2 § 1 mom. i konstmuseilagen leds konstmuseet av en överdirektör. Enligt 6 § i konstmuseiförordningen leder och utvecklar överdirektören verksamheten vid konstmuseet samt svarar för att de uppgifter som ankommer på museet sköts så att goda resultat uppnås. Överdirektören fastställer konstmuseets arbetsordning. Överdirektören avgör sådana ärenden som föreskrivs i 2 § 2 mom. i konstmuseilagen och i 11—13 § i konstmuseiförordningen. Överdirektören utnämns av statsrådet utan att tjänsten förklaras ledig. Behörighetsvillkoren för överdirektören är enligt 8 § i konstmuseiförordningen högre högskoleexamen, förtrogenhet med konstmuseisektorn samt i praktiken visad ledarförmåga och erfarenhet av ledarskap.

Chef för varje enskilt museum är en museichef. Museicheferna utses av undervisnings- och kulturministeriet. Behörighetsvillkoren för museicheferna högre högskoleexamen, förtrogenhet med konstmuseisektorn och i praktiken visad ledarförmåga.

Chef för Centralarkivet för bildkonst är en centralarkivchef och chef för förvaltnings- och serviceenheten en förvaltningsdirektör enligt 5 § 2 mom. i konstmuseiförordningen. Centralarkivchefen och förvaltningsdirektören utnämns av överdirektören. Behörighetsvillkoren för centralarkivchefen och förvaltningsdirektören är högre högskoleexamen, förtrogenhet med uppgiftsområdet för tjänsten och i praktiken visad ledarförmåga.

Museichefen, centralarkivchefen och förvaltningsdirektören ska enligt 7 § i konstmuseiförordningen leda, utveckla och övervaka verksamheten vid sin egen enhet samt sköta fördelningen av enhetens uppgifter och se till att de fullgörs. Museichefen, centralarkivchefen och förvaltningsdirektören avgör sådana ärenden som föreskrivs i 14 § i konstmuseiförordningen. Närmare bestämmelser om vilka ärenden som ska avgöras finns i arbetsordningen för Statens konstmuseum.

År 2011 var antalet anställda vid Statens konstmuseum sammanlagt 250 personer. Anställda i ordinarie tjänsteförhållande eller arbetsavtalsförhållande är 174. Vid konstmuseet finns det dessutom sammanlagt 76 viss-

tidsanställda i tjänsteförhållande eller arbetsavtalsförhållande.

I statstjänstemannalagen (750/1994) och statstjänstemannaförordningen (971/1994) föreskrivs om ställningen för personal i tjänsteförhållande.

Styrning och finansiering

Undervisnings- och kulturministeriet ansvarar för beredning och styrning av ärenden som gäller Statens konstmuseum. Genom fyraåriga resultatavtal kommer man överens om konstmuseets operativa och kvantitativa mål, om anslag som behövs för att uppnå målen, om uppföljning och evaluering av måloppfyllelsen och om utvecklingen av verksamheten. Resultatförhandlingar förs årligen. Dessutom ger undervisnings- och kulturministeriet årligen konstmuseet ett skriftligt ställningstagande till bokslutet om museets verksamhet.

Den statliga finansiering som beviljas Statens konstmuseum består av anslag för omkostnader, anskaffning av inventarier och anskaffning av konstverk. Statens konstmuseum har också beviljats projektfinansiering för digitalisering av materialet. Enligt statsbudgeten för 2013 är omkostnadsanslaget 19 469 000 euro. I omkostnadsanslaget ingår hyrorna för konstmuseets lokaler (totalt 26 000 m²), som uppgår till ca åtta miljoner euro. Anslaget för anskaffning av inventarier var 300 000 euro 2013. Anslaget för anskaffning av konstverk var för sin del 739 000 euro 2013.

År 2012 var den statliga finansieringen till Statens konstmuseum ca 75 procent av den totala finansieringen. Enligt 4 § i konstmuseilagen får konstmuseet ta emot donationer och testamenten. I 5 § 1 mom. i konstmuseilagen föreskrivs att det tas ut avgifter för Statens konstmuseums prestationer enligt vad som bestäms i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Inkomsterna från den avgiftsbelagda verksamheten är en betydelsefull annan finansieringskälla för konstmuseet. År 2012 var inkomsterna från den avgiftsbelagda verksamheten totalt cirka sex miljoner euro (2011 cirka fyra miljoner euro). Inkomsterna från avgiftsbelagd verksamhet har bl.a. flutit in från inträdesavgifter

till museerna, sakkunnigtjänster, hyror för utrymmen, försäljning av publikationer och andra tryckalster samt från tillstånd till nyttjanderätt av fotografier. Utöver dessa inkomster var sponsorfinansieringen och övrig utomstående finansiering totalt 937 000 euro år 2012 (571 000 euro år 2011).

Museibesökarna uppgick till sammanlagt ca 607 000 personer 2012 (387 000 besökare 2011). Inträdet till avgiftsbelagda utställningar och andra motsvarande tillställningar som ordnas av Statens konstmuseum kan enligt 5 § 2 mom. i konstmuseilagen vara avgiftsfritt för dem som hör till specialgrupper, om avgiftsfriheten är motiverad med hänsyn till konstfostran, forskning, yrkesverksamhet, främjande av museiverksamhet eller något annat motsvarande. Praxis har varit att personer under 18 år har fritt inträde till Statens konstmuseums museer. Besökarna som kom in utan att betala inträde uppgick till 225 000 personer 2012. Andelen betalande besökare av alla museibesökare var 63 procent.

De sammanlagda kostnaderna för Statens konstmuseum var 2012 cirka 25,5 miljoner euro. Den största kostnadsposten var personalkostnaderna (41 %). Andra stora kostnadsposter var hyror för lokaler (32 %) och köp av utomstående tjänster (19 %). År 2012 var konstmuseets balansomslutning ca 39 miljoner euro. Konstverk som anses vara nationalegendom utgör 93 procent av balansomslutningen.

Samling

Statens konstmuseums samling är en helhet bestående av bildkonst och dess fenomen. Samlingen består av nationalsamlingen som är känd som samlingarna vid Ateneums konstmuseum, Sinebrychoffs konstmuseum och Museet för nutidskonst Kiasma. Ägare och upprätthållare av samlingen har varit Suomen Taideyhdistys - Finska Konstföreningen ry, som grundades 1846, stiftelsen Suomen taideakatemia - Finlands konstakademi som grundades 1939 av finska staten, Helsingfors stad och Finska konstföreningen och sedan den 1 september 1990 finska staten - Statens konstmuseum.

Statens konstmuseums samling består av konst-, föremåls- och arkivsamlingar. Konstsamlingen är landets största och mest betydelsefulla offentliga samling av finsk konst från 250 års tid och utländsk konst från över 700 års tid. Föremålssamlingen omfattar möbler och föremål som klassificeras som museiföremål. Arkivsamlingen innehåller för sin del konsthistoriska privatarkiv och handlingar, bild-, AV- och bokmaterial samt tidsningsartiklar som gäller bildkonstmaterial.

Museerna sköter om att Statens konstmuseums samling utökas och hålls utställd. Till sammans med konserveringsinrättningen ansvarar de för att samlingarna förvaras på ett riktigt sätt samt för utlåning och deponering av de verk som hör till samlingarna. Centralarkivet för bildkonst ansvarar för dokumentering av hela samlingen, så att kunskapsmaterialet ska vara möjligt att utnyttja i forskningsverksamhet såväl inom museet som nationellt och internationellt. Statens konstmuseums hela samling är emellertid tillgänglig för alla verksamhetsenheter.

Enligt 6 § 1 mom. i konstmuseilagen kan konstmuseet vårda staten tillhöriga konsthistoriskt värdefulla verk som inte hör till museets samlingar och som har placerats på annat håll. Enligt 2 mom. i paragrafen kan Statens konstmuseum även vårda sådana konstverk som ägs av andra än staten och som har placerats i dess museer. Enligt lagens 7 § kan Statens konstmuseum överlämna konstverk som det vårdar och besitter till andra statliga myndigheter och till andra konstmuseer för att där förvaras och hållas utställda.

Konstmuseet Sinebrychoff

Konstmuseet Sinebrychoffs ansvar för innehav, vård och anskaffning av konstverk omfattar drygt 6 000 verk. I samlingen ingår huvudsakligen svensk 1600—1700-talskonst och holländsk 1600-talskonst. I konstmuseets byggnad har också bevarats familjen Sinebrychoffs hem med möbler och antikföremål.

Konstmuseet Ateneum

Konstmuseet Ateneums ansvar för förvaltning, vård och anskaffning av konstverk innefattar sammanlagt drygt 20 000 verk, varav drygt två tredjedelar är konstgrafik, teckningar och skisser. Den samling Konstmuseet Ateneum förvaltar är konsthistoriskt den mest betydande och största existerande samlingen av finsk konst från 1700-talets mitt till de konstnärer som inledde sin verksamhet före 1960-talet.

Konstmuseet Ateneum har i sin besittning en del av konstsamlingen i Herman Frithiof Antells samling, som testamenterades till staten 1893 (Antells samlingar). Antells samlingar omfattar en mynt- och medaljsamling och en bildkonstsamling samt samlingar med arkeologiska, etnografiska och kulturhistoriska föremål, sammanlagt cirka hundratusen föremål.

Enligt 1 § i lagen angående omorganisering av förvaltningen och vården av Antellska samlingarna och penningmedlen (931/1976) är samlingarna och penningmedlen samt förvaltningen av dem överförda på Museiverket. Största delen av samlingarna är placerade i Finlands Nationalmuseums samling. Genom ett avtal av den 31 maj 1979 har Museiverket deponerat ca 4 800 verk i samlingarna i Konstmuseet Ateneum.

Museet för nutidskonst Kiasma

Den samling som Museet för nutidskonst Kiasma besitter är den mest betydande samlingen av finsk och utländsk nutidskonst i Finland. I samlingen finns det verk från 1960-talet fram till i dag. Till samlingen hör utöver de materiella konstarterna mediekonst och internetkonst och utöver konst som framställts genom traditionella metoder konstverk som räknas till gränsområdet för olika konstarter. I samlingen ingår ca 8 000 verk och samlingen utökas med cirka hundra verk per år.

Centralarkivet för bildkonst

I det material som ingår i samlingen vid Centralarkivet för bildkonst sträcker sig från 1700-talet till i dag och det öppnar ett brett

perspektiv främst på finsk, men även utländsk, bildkonst, konstföreteelser, konstnärliv och konstinstitutioner.

I samlingen ingår för närvarande privata arkiv, fotografier, digitala bilder, bandinspelningar och videoinspelningar samt material bestående av tidningsartiklar.

Statens konstverkskommission

Enligt 1 a § i konstmuseilagen finns statens konstverkskommission i anslutning till Statens konstmuseum. Enligt 1 § 2 mom. i konstmuseiförordningen handhar Statens konstmuseum förvaltningen av statens konstverkskommission.

Bestämmelser om statens konstverkskommission finns i statsrådets förordning om statens konstverkskommission. Enligt 1 § 1 mom. i förordningen finns statens konstverkskommission för anskaffning av konstverk och placeringen av dem i statens fastigheter och i byggnader som används av staten. Enligt 2 § i statsrådets förordning har konstverkskommissionen till uppgift att 1) planera och besluta vilka konstverk som ska skaffas och var de ska placeras, 2) vid behov ordna tävlingar för anskaffning av ett eller flera konstverk, 3) sköta beställningar och inköp av verk, 4) se till att konstverken placeras på sin plats, 5) se till att den statliga konstsamlingen är i skick och att den är ändamålsenligt förtecknad. Vid anskaffning och skötsel av konstverk kan kommissionen anlita sakkunniga.

Enligt 3 § i statsrådets förordning om statens konstverkskommission består konstverkskommissionen av en ordförande, en vice ordförande samt sex övriga medlemmar. Konstverkskommissionen tillsätts av undervisnings- och kulturministeriet och dess mandatperiod är tre år. Mångsidig och kvalitativt högtstående sakkänedom i de visuella konsterna ska vara företrädd i kommissionen. Därtill ska det statliga affärsverk som svarar för lokalservice för statens ämbetsverk och inrättningar samt Statens konstmuseum vara företrädda i kommissionen.

Statens konstverkskommissions konstsamling innefattar sammanlagt ca 13 000 verk.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen utlandet och i EU

Allmänt

Nedan en kort genomgång av den ställning organisationer som motsvarar Statens konstmuseum (nationalgalleriet) har i Norden och Nederländerna och hur de finansieras. I de länder studien gäller är den statliga finansieringen av nationalgalleriets verksamhet anmärkningsvärd. I Norge och Nederländerna har nationalgalleriets verksamhet överförs från staten till en privaträttslig stiftelse och konstsamlingarna har förblivit i statlig ägo.

Sverige

Sveriges nationella institutioner för bildkonst, Nationalmuseum med Prins Eugens Waldemarsudde (NMW) och Moderna museet, är statliga inrättningar underställda kulturdepartementet. Bestämmelser om dem finns i förordning (2007/1175). NMW består av två museer, Nationalmuseum och Waldemarsudde, som administrerar Prins Eugens samling. Dessa museer sköter och underhåller tillsammans Sveriges nationella samling för konst och design. Museerna, som är belägna i Stockholm, har sammanlagt 147 årsverken. Av utgifterna för museernas verksamhet täcks 62 procent (ca 12 miljoner euro) med statliga anslag (2011). Resten av utgifterna täcks genom egen verksamhet. Andelen sponsorinkomster är ca fem procent.

Moderna museet är ett museum för modern konst och nutidskonst. Museet verkar i Stockholm och Malmö. Museets uppgift är att samla, förvara och ställa ut 1900-tals och 2000-tals konst. De sammanlagda kostnaderna för museet var ca 22 miljoner euro 2011. Staten täckte 68 procent av kostnaderna. Moderna museet har 141 årsverken.

Norge

Norska Nationalgalleriet (Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design) är en privaträttslig stiftelse som grundades 2003 av norska kulturministeriet (kultur- och kirkedepartementet). I stiftelsen innefattades fyra museer (Nasjonalgalleriet, Museet for sam-

tidskunst, Arkitekturmuseet och Kunstindustrimuseet), en konsthall och Riksställningar, en organisation som arbetar med att byta utställningar, som tidigare agerade som en självständig organisation. Stiftelsen ansvarar för skötseln och förvaltningen av samlingen, men samlingen är i statlig ägo. De nya förvärven blir en del av den statliga samlingen. Staten och stiftelsen har i ett avtal kommit överens om de ansvarsförhållanden som ankyter till upprätthållandet av samlingen.

Stiftelsens grundkapital är 143 000 euro. Verksamheten finansieras genom statliga bidrag samt andra inkomster, såsom bidrag, stipendier, donationer och egna kapitalinkomster. De sammanlagda kostnaderna var ca 37 miljoner euro 2011. Staten täckte 92 procent av denna summa. Antalet årsverken i museet var sammanlagt 159.

Danmark

Danmarks nationalgalleri, Statens Museum for Kunst (SMK), är en statlig inrättning som är underställd kulturministeriet. Bestämmelser om museet finns i museilagen (1505/2006). Målen och uppgifterna för museets verksamhet avtalas med ministeriet i ett treårigt ramavtal. De sammanlagda kostnaderna för museet var ca 17 miljoner euro 2011. Ca 66 procent av inkomsterna utgörs av statliga anslag. Museet har 113 årsverken.

Nederländerna

Hollands centralmuseum för konst och historia, Rijksmuseum Amsterdam, upprätthålls av en privaträttslig stiftelse som grundades 1995 (Stichting Het Rijksmuseum Fonds). Ombildandet av Rijksmuseum till en stiftelse var en del av en process där 21 museer som upprätthölls av staten ombildades till privaträttsliga stiftelser genom en lag som utfärdades 1994 (the National Museums and Museums Services (autonomous status) Act).

Rijksmuseums samlingar och museibygnader är statlig egendom. Styrelsemedlemmarna i stiftelsen tillsätts av ministeriet och för den egentliga verksamheten svarar museets tremannaledning (chefdirektör och två avdelningsdirektörer). Museets styrelse väljer chefdirektören efter att ha hört kulturministe-

riet. Museets totala budget var 34 miljoner euro 2010. Av inkomsterna kommer ca 57 procent genom statlig finansiering.

Kulturministeriet har ingått ett separat avtal med den stiftelse som upprätthåller Rijksmuseum. Avtalet gäller skötseln och förvaringen av samlingarna och deras säkerhet, hur samlingarna ska vara tillgängliga för allmänheten samt den vetenskapliga forskningen och konstfostran i fråga om samlingarna. Vid ministeriet bedöms för närvarande hur funktionellt arrangemanget är. Föremål för debatten och utvärderingen är främst frågor som gäller utökningen av samlingarna, underhållet av museibygnaderna och utveckling av samarbetet mellan museerna.

2.3 Bedömning av nuläget

Statens konstmuseum är den enda nationella kulturinrättningen som till organisationsformen är ett statligt ämbetsverk. Finlands Nationalopera upprätthålls av en stiftelse och Finlands Nationalteater verkar i aktiebolagsform med stiftelsen Suomen Kansallisteatteri Säätiö som den största ägaren.

Verksamheten vid Statens konstmuseum utgörs av såväl offentliga uppgifter som mångsidiga serviceuppgifter. Statens konstmuseums uppgift är att utveckla landets konstmuseiverksamhet och utöka, vårda och förvara samlingarna. Utöver dessa uppgifter är verksamheten vid Statens konstmuseum serviceverksamhet som bl.a. genom utställningsverksamheten förmedlar den stora allmänheten olika konstupplevelser och inlärningserfarenheter. Statens konstmuseums uppgifter avviker till sin natur från ämbetsverkens sedvanliga uppgifter. Ämbetsverkformen har inte i praktiken stött konstmuseets mångsidiga verksamhet på bästa möjliga sätt.

Statens konstmuseum varit skyldigt att i sin verksamhet använda alla de processer och rutiner samt informationssystem och andra tjänster som är avsedda för statens bokföringsenheter. De centraliserade tjänsterna har inte till alla delar lämpat sig för behoven hos en organisation vars verksamhet avviker från andra statliga ämbetsverks verksamhet. Verksamheten har visat sig ställvis vara steltung och dyr.

Ämbetsverksformen har inte heller gjort det möjligt att tillräckligt snabbt reagera på ändrade situationer eller på att utvidga finansieringsgrunden tillräckligt. I dagens läge har inte Statens konstmuseum fullt ut kunnat utnyttja de finansieringsmöjligheter som privata stiftelser, fonder och EU tillhandahåller. Varierande uppgifter och skiftande verksamhet förutsätter i praktiken flexibelt agerande.

Statens konstverkskommission har från början av 2011 överförts från centralkommissionen för konst till Statens konstmuseum. Den viktigaste orsaken till överföringen var att värden av en konstsamling inte lämpade sig för centralkommissionen för konst. Värden av statens konstverkskommissions konstsamling har i praktiken visat sig vara en utmaning, eftersom verken är utplacerade på 500 ställen runt om i Finland och på ca 80 orter utomlands. I motsats till Statens konstmuseums samling är statens konstverkskommissions konstsamling utplacerad på ministerier och finska beskickningar utomlands, inom rättsväsendet och i andra statliga ämbetsverk och byggnader som staten använder. Värden av verken och nivån på tillsynen har varierat mycket. Praxisen kan inte anses vara helt tillfredsställande.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Det egentliga målet med reformen är att skapa verksamhetsförutsättningar för Nationalgalleriet att utvecklas till en stark aktör inom det nationella och internationella kulturfältet. Målet är att Nationalgalleriets tjänster diversifieras och att de stärker bildkonstens samhälleliga inflytande. För att målet ska nås föreslås det att Nationalgalleriets ekonomiska och administrativa handlingsfrihet ökas.

Oberoendet för Nationalgalleriets verksamhet utökas så att Nationalgalleriet ombildas till en självständig juridisk person. Som självständig juridisk person kan galleriet bl.a. ingå förbindelser och förvärva rättigheter i sitt namn. Syftet med att Nationalgalleriet ombildas till en stiftelse är att göra konstmuseets verksamhet flexiblere och effektivera

utvecklingen av dess verksamhet och tjänster.

Meningen är att Nationalgalleriet ansvarar för både offentliga uppgifter och andra mångahanda serviceuppgifter. En offentlig-rättslig stiftelse är en naturlig organisationsform för en aktör till vars allra centralaste uppgifter hör att sköta, utöka och säkra sådan nationalegendom som är i statlig ägo. Målet är att göra Nationalgalleriet till en organisation som på bästa möjliga sätt kan ansvara för att upprätthålla och säkra nationalegendomen. Målet är även att sammanföra upprätthållandet av statens konstsamlingar till ett ställe, hos Nationalgalleriet. Därmed är avsikten att också förbättra värden och övervakningen av statens konstverkskommissions samling.

Förändringarna i verksamhetsmiljön har lett till att det är nödvändigt att i konstmuseiverksamheten snabbt reagera på ändrade omständigheter. Konstmuseerna behöver ha färdighet att få fram finansiering i stor omfattning ur olika finansieringskällor. Målet med propositionen är att utöka och utvidga Nationalgalleriets möjligheter att utnyttja olika finansieringssätt bättre än hittills.

3.2 Alternativ

Det i regeringsprogrammet för statsminister Katainens regering avsedda ombildandet av Statens konstmuseum kan realiseras genom att grunda antingen en privaträttslig eller offentlig-rättslig stiftelse. Båda alternativen möjliggör oberoende och flexibel verksamhet vid Nationalgalleriet, vilket är syftet med propositionen, liksom även en utvidgning av finansieringsgrunden för verksamheten.

Modellen för en privaträttslig stiftelse innebär att Nationalgalleriets verksamhet skulle grunda sig på en stiftelseurkund och på stiftelsens stadgar. På Nationalgalleriet skulle då tillämpas lagen om stiftelser (109/1930) och det skulle inte vara nödvändigt att stifta någon speciallag om Nationalgalleriet. Separata privaträttsliga avtal skulle ingås om upprätthållandet av nationalegendomen och därmed förknippat ansvar. I Nationalgalleriets verksamhet skulle flera speciallagar följas och många olika handlingar skulle styra dess

verksamhet, vilket inte kan anses vara eftersträvansvärt med tanke på Nationalgalleriets verksamhet som helhet. Med tanke på upprätthållandet och säkrandet av nationalelegenden kan denna modell dessutom visa sig vara ett problem eftersom en privaträttslig stiftelse kan försättas i konkurs.

I fråga om modellen för en offentligrättslig stiftelse skulle det vara nödvändigt att stifta en speciallag om Nationalgalleriet. Enligt 29 § i lagen om stiftelser tillämpas inte lagen om stiftelser på en sådan stiftelse. En speciallag skulle för sin del stärka och klargöra Nationalgalleriets ställning, eftersom alla bestämmelser om galleriet i princip ska införas i lagen. I speciallagen skulle det föreskrivas att Nationalgalleriet inte kan försättas i konkurs.

Vid bedömning av alternativen har det ansetts att en offentligrättslig stiftelse lämpar sig bättre som organisationsmodell för Nationalgalleriet än en privaträttslig stiftelse. En offentligrättslig stiftelse skulle dels bäst stöda Nationalgalleriets mest centrala uppgift, att upprätthålla och säkra nationalelegenden och andra offentliga uppgifter, dels garantera galleriet tillräckliga verksamhetsmöjligheter, t.ex. att utvidga finansieringsgrunden.

Alternativen ovan kan vidare vägas mot varandra i fråga om hur många aktörer det är ändamålsenligt att grunda. Det är också möjligt att ombilda Nationalgalleriet som en stiftelse så att det i stället för en aktör finns flera aktörer. Modellen med en aktör har emellertid bedömts vara det alternativ som lämpar sig bäst för stiftelsebildandet. Det vore inte ekonomiskt ändamålsenligt att dela upp verksamheterna på flera aktörer. För närvarande pågår det inom statsförvaltningen flera projekt för strukturell utveckling som sammanför verksamheter. Därmed skulle modellen med flera aktörer avvika från den rådande utvecklingslinjen. Modellen med flera aktörer skulle dessutom leda till ineffektiva överlappande funktioner inom konstmuseiområdet (t.ex. ekonomi- och personalförvaltningen) och skulle göra det svårare att bestämma funktionerna och ansvaret i fråga om vården och utökningen av samlingen. Det är ändamålsenligast att en aktör har ansvaret för den nationella konstsamlingen.

3.3 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås att lagen om Statens konstmuseum ersätts med en ny lag om Nationalgalleriet. Genom den föreslagna lagen är det meningen att reformera Nationalgalleriets förvaltning, ekonomi och finansiering samt förvaltningen av dess samling.

Nationalgalleriet ska vara ett museum för bildkonst på riksnivå som agerar för att stärka kulturarvet och den konstnärliga bildningen. Galleriet ska vara en självständig offentligrättslig stiftelse vars huvudsakliga uppgift är att ha hand om upprätthållandet av Nationalgalleriets samling, bedriva utställnings- och forskningsverksamhet och delta i utvecklingen av museibranschen i egenskap av sakkunnig i konstmuseibranschen. Enligt förslaget ska Konstmuseet Ateneum, Museet för nutidskonst Kiasma och Konstmuseet Sinebrychoff höra till Nationalgalleriet. I anknytning till Nationalgalleriet ska det även finnas statens konstverkskommission som tillsätts av undervisnings- och kulturministeriet.

Avsikten är att Nationalgalleriets samling ska omfatta den samling som nu finns i Statens konstmuseum. Enligt förslaget utgörs samlingen av nationalelegendom som ägs av staten och som har deponerats hos Nationalgalleriet. Nationalgalleriet ska ansvara för att upprätthålla och säkra samlingen. Konstverk som Nationalgalleriet förvärvar i framtiden och konstverk som doneras och testamenteras till galleriet ska införlivas som en del av Nationalgalleriets samling. Nationalgalleriet ska även sköta statens konstverkskommissionens samling.

Enligt förslaget är Nationalgalleriets organ delegationen, styrelsen och generaldirektören. Delegationen ska övervaka Nationalgalleriets förvaltning. Styrelsen ska ansvara för att Nationalgalleriets verksamhet organiseras på ett riktigt sätt. Generaldirektörens huvudsakliga uppgift ska vara att leda och utveckla Nationalgalleriets verksamhet. Personalen vid det nuvarande Statens konstmuseum ska gå över till anställning hos Nationalgalleriet. Personalens anställningsförhållande ska vara arbetsavtalsförhållande. På överföringen av personal och ändringen av anställningsförhållandet ska bestämmelserna om överlåtelse av rörelse tillämpas.

I egenskap av en självständig juridisk person ska Nationalgalleriet vara en organisation som är utanför statens budgetekonomi. I statens budget ska det årligen anvisas Nationalgalleriets finansiering för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i lagförslaget. I och med omvandlingen till juridisk person innebär det också att de mervärdesskatter som uppkommer av Nationalgalleriets egentliga verksamhet ska betalas av galleriet. Meningen är att saken ska beaktas i samband med att Nationalgalleriet beviljas finansiering.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Enligt propositionen ska Statens konstmuseum ombildas till en offentligrättslig stiftelse. Ökat oberoende och större ansvar för ekonomin är en sporre till och skapar förutsättningar för att organisera konstmuseets verksamhet effektivare och ändamålsenligare än tidigare. Statens ansvar för finansieringen av skötseln av de uppgifter som anvisas Nationalgalleriet i lagförslaget ska bevaras. Statens konstmuseum har reserverats anslag för omkostnader upp till 19 469 000 euro i 2013 års statsbudget. Dessutom har Statens konstmuseums mervärdesskatteutgifter betalats från moment 29.01.29 i statsbudgeten. Finansiering av Nationalgalleriets verksamhet kan från och med 2014 också beviljas ur medel från avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel. Detta skulle i praktiken betyda att finansieringen skulle stramas åt på motsvarande sätt för andra av Veikkaus förmånstagare inom fältet för konst och kultur. Den statliga finansieringen av Nationalgalleriet skulle i sin helhet uppgå till uppskattningsvis ca 22 miljoner euro per år.

Den statliga finansiering som beviljats för att genomföra de uppgifter som avses i 2 § i lagförslaget kan inte anses uppfylla kriterierna för förbjudet statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF).

Tillförande av kapital till Nationalgalleriet

Vid ombildningen tillför staten Nationalgalleriet tillräckligt med kapital så att dess solvens, soliditet och kreditvärdighet tryggas och deras faktiska ekonomiska självständighet förstärks. År 2014 tillför staten den offentligrättsliga stiftelse som ska grundas kapital till ett belopp av tio miljoner euro. Dessutom uppmuntrar staten konstmuseet att skaffa privat kapital enligt samma modell som tillförandet av kapital till universiteten stöddes i samband med universitetsreformen. Avsikten är att staten bidrar till att tillföra av kapital till Nationalgalleriet åren 2015—2016 genom att investera ett belopp om 2,5 gånger det kapital som Nationalgalleriet lyckas samla in som donationer för grundkapitalet, dock högst 20 miljoner euro.

Statens konstmuseums samling förblir i statlig ägo och samlingen överförs till undervisnings- och kulturministeriets balansräkning. Även statens konstverkskommissions samling förblir i statlig ägo och samlingen överförs i undervisnings- och kulturministeriets balansräkning.

Nationalgalleriet behöver driftskapital för löpande verksamhetsutgifter och för att täcka utgifterna oberoende av periodiseringen av finansieringen. Avsikten är att använda anslag som överförs från tidigare år för att bilda Nationalgalleriets driftskapital. De anslag som överförs till finansåret 2014 från konstmuseet, som varit räkenskapsverk, hänförs med hjälp av budgetförfarandet till driftskapitalet för Nationalgalleriet i dess nya ställning som juridisk person. Dessutom ska staten betala 0,5—1,5 miljoner euro till Nationalgalleriet 2014 i syfte att trygga likviditeten och driftskapitalet för galleriet i dess juridiska ställning.

Den lösa egendom som ingår i Statens konstmuseums nuvarande balansräkning överläts till Nationalgalleriet. Enligt bedömningar påförs Nationalgalleriet inte överlåtelseskatter eller andra skattepåföljder till följd av åtgärderna för tillförandet av kapital.

Nationalgalleriets ingående balans beräknas uppgå till ca 16 miljoner euro. I balansräkningens aktiva ska det finnas uppskattningsvis 0,85 miljoner euro i anläggningstillgångar. Rörliga aktiva ska bestå av omsätt-

ningstillgångar till ett belopp av 0,15 miljoner euro, resultatregleringar och övriga kortfristiga fordringar till ett belopp av totalt 2,4 miljoner euro samt kassa och bank till ett belopp av 12,5 miljoner euro. Kassa och bank ska innefatta statens tilldelning av kapital till Nationalgalleriet. Bland passiva i balansräkningen ska Nationalgalleriets grundkapital utgöra ett belopp av 10 miljoner euro och övrigt eget kapital uppskattningsvis 0,6 miljoner euro.

Ingående balans preciseras till belopp och struktur när beredningen framskrider och i samband med att egendomen värderas. Den slutliga värderingen av egendomen grundar sig på Statens konstmuseums bokslut för 2013. Av en oberoende revisor begärs ett utlåtande om den egendom som ska överlåtas. Även Nationalgalleriets soliditet definieras utifrån bokslutet för Statens konstmuseum.

Pensionsskyddet

Nationalgalleriets personal övergår på grund av ombildningen till stiftelse från det system som följer lagen om statens pensioner (1295/2006) till det privata arbetspensionssystemet. Vid ombildningen till stiftelse följs principen att pensionsförmånerna för den personal som övergår till stiftelsen tryggas och att den personal som övergår har ett nytt pensionsskydd som motsvarar gällande pensionsskydd. Detta ordnas genom en separat gruppensionsförsäkring.

Statskontoret har gjort en beräkning av kapitalvärdet för den pensionsförlust som uppstår i det statliga pensionssystemet på grund av ombildandet av Statens konstmuseum till stiftelse. Pensionsansvarets belopp har beräknats till 510 000 euro. Det slutliga ansvarsbeloppet klarnar efter att en konkurrensutsättning av tilläggs-pensionsskydd har ordnats. Ordlandet av tilläggs-pensionsskydd gäller bara de personer som inlett sin anställning hos staten före den 1 januari 1993 och sedan dess varit anställda hos staten utan avbrott. Vid Nationalgalleriet gäller detta 80 personer. I fråga om personer som senare blivit anställda hos staten behövs inget tilläggs-pensionsskydd, för pensionsskyddets nivå för arbetspensionssystemen inom staten

och den privata sektorn motsvarar till dessa delar varandra.

Mervärdesbeskattningen

Statens konstmuseum har 2012 betalat sammanlagt ca tre miljoner euro i mervärdesskatt, varav mervärdesskatteandelen för hyresutgifter har varit nästan två miljoner euro. Mervärdesskatteutgifterna för Statens konstmuseum, som fungerar som ett ämbetsverk, betalas från moment 29.01.29 i statsbudgeten. Konstmuseet har mervärdesskattebelagda inkomster främst för hyresinkomster från butiker och kaféer, ca 0,3 miljoner euro per år.

Nationalgalleriets allmännyttiga verksamhet ska vara mervärdesskattefri. Eventuell verksamhet i form av affärsverksamhet ska vara mervärdesskattepliktig. De mervärdesskatter som föranleds av den egentliga verksamheten när Nationalgalleriet är en offentligt rättslig stiftelse ska betalas av galleriet.

Enligt de beräkningar Senatfastigheter har gjort är det nödvändigt att i den nya administrativa situationen höja lokalyrorna för Statens konstmuseum med ett belopp som motsvarar mervärdesskatteprocenten (årligen ca 1,84 miljoner euro), eftersom Senatfastigheter inte längre kan inkludera mervärdesskatten i den hyra som faktureras. Dessutom ska mervärdesskatteåterbäringen för de investeringar som gjorts i Statens konstmuseums fastigheter under de senaste tio åren betalas till Senatfastigheter. Beloppet på ca 1,66 miljoner euro har Senatfastigheter för avsikt att fakturera som engångsersättning av Nationalgalleriet.

Enligt propositionen kompenserar staten de mervärdesskatteutgifter som föranleds av Nationalgalleriet av den nya organisationsformen. Detta innebär en utgiftspost på ca tre miljoner euro årligen. Dessutom är avsikten att kompensera Nationalgalleriet för den ovannämnda engångsersättning på 1,66 miljoner euro som ska betalas till Senatfastigheter.

Beskattningen

Till grundandet av Nationalgalleriet hör tillförande av kapital till galleriet. Tillförandet av kapital ska ske dels genom att till Nationalgalleriet överföra statlig egendom som för närvarande är i Statens konstmuseums besittning och dels som kapital som betalas i pengar. Eftersom Nationalgalleriet ska vara en offentligrättslig stiftelse får staten inte några aktier eller andelar i Nationalgalleriet i utbyte mot kapitalet. Därmed ska kapitaltillförseln ske utan vederlag. Överlåtelseskatt betalas vid överlåtelse av en överlåtten fastighet eller överlåtet värdepapper på det belopp som motsvarar köpesumman eller på värdet av ett annat vederlag. Eftersom den egendom som överförs till Nationalgalleriet ska överlåtas utan vederlag tillkommer det vid överlåtelser ingen överlåtelseskatt att betala.

Enligt 2 § 1 mom. i lagen om skatt på arv och gåva (378/1940) ska gåvoskatt inte betalas för egendom som genom testamente eller såsom gåva givits stiftelse, vilken, utan avsikt att genom sin verksamhet bereda ekonomiska fördelar åt de i dem delaktiga, verkar i vetenskapligt eller konstnärligt syfte eller har till ändamål att främja folkupplysningen eller ock har annat allmännyttigt syftemål. Utifrån detta har det bedömts att gåvoskatt inte ska betalas för den egendom som staten överlåtit till Nationalgalleriet vid tillförandet av kapital till Nationalgalleriet. Dessamma ska gälla donationer och förvärv som grundar sig på testamente som Nationalgalleriet fått under sin verksamhet.

Enligt 22 § i inkomstskattelagen (1535/1992) är ett samfund allmännyttigt då det verkar enbart och omedelbart för allmän fördel i materiell, andlig, sedlig eller samhällslelig bemärkelse, dess verksamhet inte enbart gäller begränsade personkategorier, det inte genom sin verksamhet bereder dem som är delaktiga i samfundet ekonomisk förmån. Bestämmelsen tillämpas även på beskattningen av stiftelser. Enligt 23 § i inkomstskattelagen är allmännyttiga samfund skattskyldiga för inkomst av näringsverksamhet. Dessutom är de skattskyldiga för inkomst av fastigheter eller delar av fastigheter som använts för andra än allmänna och allmännyttiga ändamål.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Nationalgalleriets omvandling till offentligrättslig stiftelse ska inte ändra dess ställning som en nationell minnesorganisation vid sidan av Riksarkivet, Nationalbiblioteket och Museiverket. Nationalgalleriet ska fortsättningsvis spela en viktig roll som förvarare av kulturarvsmaterial och för att göra den kunskap som anknyter till det tillgängligt.

Enligt förslaget tillför den självständiga juridiska ställningen nya krav på och kompetensbehov för Nationalgalleriet främst då det gäller ledningen och skötseln av ekonomin. Nationalgalleriets kapital ska skötas så att soliditeten och betalningsförmågan bevaras. God skötsel av kapitalet ska möjliggöra kapitalavkastning och användning av den för konstmuseets verksamhet. Konstmuseet ska övergå till bokföring i enlighet med bokföringslagen (1336/1997). Nationalgalleriet ska i fortsättningen själv svara för följderna av sina förbindelser och sin verksamhet. Detta ställer ytterligare krav på den ekonomiska och rättsliga kompetensen i Nationalgalleriets avtalsverksamhet.

Till Nationalgalleriet ska överföras arbetsgivarverksamhet på grund av ändringen i anställningsförhållandet. Detta innebär rätt för Nationalgalleriet att ingå arbetskollektivavtal med personalorganisationerna. I lagförslaget definieras det ansvar som tillkommer organen vid Nationalgalleriet i egenskap av en offentligrättslig stiftelse. Ansvaret avviker från verksamheten vid ett räkenskapsverk.

I enlighet med lagen om statens revisionsverk (676/2000) har verket till uppgift att granska lagligheten av och ändamålsenligheten i statsfinanserna samt iakttagandet av statsbudgeten vid Statens konstmuseum som verkar som ett räkenskapsverk. Statens revisionsverks granskningsrätt i fråga om Nationalgalleriet som verkar som självständig juridisk person ska enligt ovannämnda lag fortfarande inbegripa revisionsverkets rätt att granska konstmuseet som fått medel eller annan ekonomisk hjälp av staten för att reda ut huruvida de uppgifter som getts i syfte att få medel eller annat ekonomiskt stöd eller annan förmån är riktiga, om de villkor som ställts i beslutet om beviljande iakttagits och

om medlen eller annat ekonomiskt stöd eller annan förmån har använts för det ändamål som de getts för.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Allmänt

Enligt propositionen ska Nationalgalleriet som fortsätter Statens konstmuseums verksamhet fortfarande vara Finlands viktigaste och största bildkonstmuseum. Reformen ska stärka Nationalgalleriets ställning som konstinstitution och sakkunnig inom bildkonsten. Nationalgalleriets roll som en betydande samhällsaktör ska framhävas mer än hittills.

Genom reformen ska det för Nationalgalleriet möjliggöras flexibla tillvägagångssätt än hittills i den föränderliga omvärlden. Genom förstärkt ledning eftersträvas en konstinstitution av högre klass än den nuvarande. Målet är även att öka internationaliseringen av Nationalgalleriet.

Nationalgalleriets nya ställning som juridisk person innebär att dess ekonomiska och administrativa verksamhet blir oberoende. Ombildningen till juridisk person öppnar möjligheter att diversifiera finansieringsgrunden och självständigare än hittills samarbeta internationellt med utländska konstinstitutioner.

Inverkan på museifältet

Finlands museiväsende är enligt ansvarsområdena indelat i riksmuseer, landskapsmuseer, regionala konstmuseer och riksomfattande specialmuseer. De ansvarar för utvecklingen av museiväsendet regionalt eller branschvis.

Riksmuseerna är tre: Statens konstmuseum, Finlands nationalmuseum och Naturvetenskapliga centralmuseet. Samlingarna i riksmuseerna är i ett nationellt perspektiv de mest omfattande inom sitt område och museerna har parallellt med de uppgifter som är förknippade med de respektive museernas samlingar och verksamhet producerat tjänster även för andra museer. Dessa museer har som uppgift att utveckla museiverksamheten också inom sitt eget område.

Statens konstmuseum har för sin del ansvarat för de riksomfattande utvecklingsuppgifterna inom konstmuseiområdet. Museiverkets utvecklingsenhet har haft det totala ansvaret för museibranschens riksomfattande utvecklingsuppgifter. Enligt propositionen ska ansvaret för museifältets riksomfattande utveckling ändras så för Nationalgalleriets del att de allmänna utvecklingsuppgifter inom museibranschen som har skötts vid Statens konstmuseum, t.ex. de regionala konstmuseernas avtalsinstruktion och samlingssamarbete ska överföras till Museiverket. Nationalgalleriet ska även efter att organisationsformen ändrats vara ett riksmuseum för bildkonsten och det ska fortfarande ha en betydande roll som nationell sakkunnig i konstmuseibranschen.

För närvarande förvaltar Konstmuseet Ate neum en del av Antells konstsamling. Avsikten är att Nationalgalleriet ska upprätthålla den del av Antells konstsamling som deponerats i Statens konstmuseum. Enligt förslaget förblir förvaltningen av konstsamlingen emellertid hos Museiverket och är konstsamlingen bokförd i Museiverkets balansräkning som nationalegendom.

Konsekvenser för personalen

I och med att konstmuseets ställning omvandlas till juridisk person innebär det att personalens anställningsförhållande ändras från tjänsteförhållande till arbetsavtalsförhållande. Konstmuseet ska i fortsättningen ha avsevärt större frihet att besluta om sin personalpolitik. Ändringen uppskattas förbättra Nationalgalleriets konkurrenskraft vid rekrytering av finländsk och utländsk personal.

Överföringen av arbetsgivarverksamheten till konstmuseet innebär att personalpolitiken inte är bunden till den allmänna personalpolitik som gäller statens ämbetsverk.

Lagstiftningen om tjänsteförhållanden och arbetsavtalsförhållanden har i dag relativt likadant innehåll. I båda dessa anställningsförhållanden är utgångspunkten ett permanent anställningsförhållande och uppsägningsgrunderna är så gott som likadana. Både tjänstemännen och personalen i arbetsavtalsförhållande måste följa arbetslednings- och övervakningsbestämmelserna. I båda typerna

av anställningsförhållanden kan samma lönesystem användas, och till båda hänför sig ett tjänstekollektivavtal eller arbetskollektivavtal som förhandlas fram mellan organisationerna. I arbetskollektivavtalen kan man avtala om samma frågor som i tjänstekollektivavtalen.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Ombildandet av Statens konstmuseum till stiftelse har lyfts fram i samband med regeringsprogrammet för statsminister Katainens regering och i utredningar som undervisnings- och kulturministeriet tillsatt. En utredning om statens konstmuseum överlämnades den 18 februari 2011 till undervisnings- och kulturministeriet av Harri Skog och Håkan Mattlin, som var utsedda till utredare (Mera tillsammans - en utredning om undervisnings- och kulturministeriets koncernstyrning och -struktur. Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar). I utredningen föreslogs det i fråga om Statens konstmuseum dels att museet ska ombildas till en privaträttslig stiftelse med namnet Nationalgalleriet och dels att den nationalegendom som galleriet innehar ska förbli i statens ägo.

Undervisnings- och kulturministeriet tillsatte den 24 oktober 2011 en arbetsgrupp, som hade som uppgift att i fråga om Statens konstmuseum göra en utredning om museets framtida 1) organisationsform, 2) uppgifter, riksomfattande roll och ställning som centralkonstmuseum, 3) finansiering med frågan om stiftelsekapital, 4) administrativa lösningar, organisationsstruktur med personalens ställning samt 5) samlingar och arkiv. Arbetsgruppens uppgift var dessutom att reda ut organisationsalternativen och starta beredningen av ombildningen utifrån den modell som valts. I arbetsgruppen var undervisnings- och kulturministeriet och Statens konstmuseum företrädare. Arbetsgruppen har inte gett ut någon separat promemoria eller utredning. Däremot har arbetsgruppens synpunkter använts som utgångspunkt för beredningen.

Propositionen har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet i samarbete med medlemmarna i den arbetsgrupp som utrett frågan om Nationalgalleriets organisationsform. De centrala linjedragningarna för reformen har behandlats av den kulturpolitiska ministerarbetsgruppen den 18 december 2012. Dessutom har utkastet till proposition sänts till medlemmarna av den kulturpolitiska ministerarbetsgruppen den 20 mars 2013.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utkastet till proposition sändes på remiss till justitieministeriet, finansministeriet, arbets- och näringsministeriet, Statens konstmuseum, Museiverket, statens konstverkskommission, Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf och Löntagarorganisationen Pardia rf.

Sammanlagt åtta yttranden tillställdes undervisnings- och kulturministeriet. I yttrandena konstaterades att det inte finns förvaltningspolitiska hinder för att ändra organisationsformen från statligt ämbetsverk till en offentligrättslig stiftelse. Även om den organisationsform som valts i vissa yttranden ansågs vara rätt ovanlig, bedömde man att det inte fanns några juridiska hinder för den.

I justitieministeriets yttrande fästes uppmärksamhet särskilt vid sätten att genomföra Nationalgalleriets förvaltning och ekonomi i förhållande till den reform av lagen om stiftelser som är under beredning och förhållandet mellan de offentliga förvaltningsuppgifterna och de allmänna lagarna om förvaltning.

Förbundet för den offentliga sektorn och välfärdsområdena JHL rf, Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf och Löntagarorganisationen Pardia rf framhöll i sina yttranden främst att Nationalgalleriets ekonomiska verksamhetsmöjligheter bör tryggas i framtiden och att personalens ställning inte får försämrats efter det bestämmelserna för överlåtelse av rörelse inte längre binder arbetsgivaren.

Vid den fortsatta beredningen av regeringspropositionen låg tyngdpunkten på preci-

sering av bestämmelserna om Nationalgalleriets förvaltning och ekonomi samt om de offentliga förvaltningsuppgifterna. Också förslag till mindre justeringar i yttranden har beaktats i den fortsatta beredningen av propositionen.

6 Samband med andra propositioner

Avsikten är att propositionen ska beaktas i propositionen om statsbudgeten för 2014.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om Nationalgalleriet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Syfte och ställning. I paragrafen föreslås bestämmelser om Nationalgalleriets syfte och ställning. Nationalgalleriets syfte fastställer grunden för dess existens och det centrala målet för dess verksamhet. Enligt 1 mom. är Nationalgalleriets syfte att stärka kulturarvet och främja den konstnärliga bildningen. Kulturarvet ska stärkas genom upprätthållandet av Nationalgalleriets samling. Den konstnärliga bildningen ska främjas genom utställnings- och annan konstmuseiverksamhet. Dessutom ska Nationalgalleriet vara riksmuseum för bildkonsten, vilket innebär att det också ska delta i utvecklandet av museisektorn.

Enligt 2 mom. ska Nationalgalleriet vara en självständig, offentligrättslig stiftelse som ska höra till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde. En offentligrättslig stiftelse har karaktären av en egendoms massa som placerats i ett specifikt syfte och som sköter ett offentligt uppdrag. Eftersom Nationalgalleriet ska vara en offentligrättslig stiftelse ska i enlighet med 29 § i lagen om stiftelser den lagen inte tillämpas på Nationalgalleriet. I egenskap av offentligrättslig stiftelse ska Nationalgalleriet i enlighet med 3 § 1 mom. 3 punkten i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) registreras i företags- och organisationsdatasystemet.

Eftersom avsikten är att Nationalgalleriet också ska utföra ett offentligt förvaltningsuppdrag föreslås bestämmelser om tillämpningen av de allmänna förvaltningslagar som ska iakttas i den verksamheten i lagförslagets 32 §. På grund av Nationalgalleriets samhälleliga betydelse har man ansett det vara ändamålsenligt att de viktigaste bestämmelserna om galleriet samlas i en lag om Nationalgalleriet. Därför föreslås bestämmelser om exempelvis försättande av Nationalgalleriet i konkurs i lagförslagets 4 § och inte i konkurslagen (120/2004).

2 §. Uppgifter. Nationalgalleriets uppgifter föreslås i huvudsak motsvara Statens konstmuseums nuvarande uppgifter. Uppgifterna ska dock inte anges lika detaljerat som i 1 § i den gällande konstmuseiförordningen. Nationalgalleriet ska kunna fullgöra också andra uppgifter som främjar dess syfte, under förutsättning att det alltid sköter de uppgifter som uttryckligen föreskrivs Nationalgalleriet i lag. Den statliga finansiering som anvisas för Nationalgalleriets verksamhet ska primärt inriktas på att sköta de lagstadgade uppgifterna. Nationalgalleriet ska självständigt ansvara för sina lagstadgade uppgifter och ansvaret för dem får inte överföras på någon annan.

Nationalgalleriet ska se till att Nationalgalleriets samling upprätthålls och utökas. Närmare bestämmelser om Nationalgalleriets samling föreslås i 6 §.

Begreppet konstmuseiverksamhet tolkas i förslaget i vid bemärkelse. Konstmuseiverksamhet kan anses innefatta bl.a. organisering av olika evenemang i anslutning till utställningar och annan publikinriktad verksamhet, olika samproduktioner, konstfostran och forskning inom bildkonst samt publikationsverksamhet som sker via olika kanaler. Dessutom hör till konstmuseiverksamheten verksamhet för att sammanställa och bevara information om bildkonst och göra informationen tillgänglig för allmänheten. Detta kan också ske på digital väg. Vid sammanställandet och hanteringen av informationen iakttas personuppgiftslagen (523/1999). Konstmuseiverksamhetens innehåll påverkas förutom av förändringar i sättet att förevisa bildkonst även av att själva konsten har utvecklats så att den utöver de traditionella bildkonstformerna också omfattar bl.a. performancekonst och levande konst, social konst och miljökonst samt immateriell konst.

I egenskap av sakkunnig på området ska Nationalgalleriet enligt förslaget delta i utvecklandet av museisektorn. Sedan ingången av 2013 fördelas det riksomfattande utvecklingsansvaret i fråga om museerna så att de allmänna utvecklingsuppgifter inom museisektorn som tidigare sköttes vid Statens konstmuseum, exempelvis avtalsinstruktio-

nen i fråga om de regionala konstmuseerna och samlingsarbetet, åligger Museiverket.

Enligt förslaget ska Nationalgalleriet sköta sina övriga lagstadgade uppgifter. Sådana uppgifter är bl.a. de uppgifter som avses i lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål (115/1999). Dessutom ska undervisnings- och kulturministeriet kunna ålägga Nationalgalleriet uppgifter.

Avsikten är att Nationalgalleriet ska agera i aktiv växelverkan med det omgivande samhället. Dessutom ska det genom all sin verksamhet främja bildkonstens genomslag i samhället. Nationalgalleriet ska fortfarande vara den största kultur- och konstinrättningen för bildkonst i vårt land, och dess ställning kommer att vara central. Dess nationella och internationella inflytande tar sig starkast uttryck i olika typer av expertis som konkretiseras i synnerhet i utställningsverksamhet och annan konstmuseiverksamhet och i förhållande till olika publik. Via konsten ska galleriet delta i den samhällsdebatten och främja ett välfärdssamhälle som präglas av skapandekraft. Därför ska det i lagen uttryckligen konstateras att Nationalgalleriet vid skötseln av sina uppgifter ska stärka bildkonstens genomslag i samhället.

3 §. Museer. I paragrafen föreslås bestämmelser om de museer som hör till Nationalgalleriet. Dessa är enligt förslaget Konstmuseet Ateneum, Museet för nutidskonst Kiasma och Konstmuseet Sinebrychoff. Förslaget motsvarar det nuvarande läget. Museerna ska inte vara organ inom Nationalgalleriet. Med stöd av 9 § 3 mom. i lagförslaget ska det i en instruktion för Nationalgalleriet bestämmas om museernas organisatoriska ställning. Nationalgalleriet får organisera museienheternas verksamhet på det sätt som det anser vara ändamålsenligt. Nationalgalleriets organisation ska också få omfatta andra museer som inte definieras i lagförslaget.

Varje museum som hör till Nationalgalleriet ska ledas av en museichef som ska ansvara för museets operativa verksamhet.

4 §. Rättsförmåga. Nationalgalleriet ska höra till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde och ska enligt förslaget vara en självständig offentlighetsstiftelse med alla de rättigheter och skyldigheter och

allt det ansvar som tillfaller juridiska personer.

Enligt 2 mom. utför Nationalgalleriet i eget namn rättshandlingar som gäller galleriet och för talan inför domstol och andra myndigheter. Nationalgalleriet svarar för sina förbindelser med sina egna medel och staten är inte ansvarig för dem. Enligt förslaget kan Nationalgalleriet inte försättas i konkurs.

Nationalgalleriet fattar självständigt beslut i frågor som gäller förvaltningen av galleriets tillgångar och bestämmer självständigt hur avkastningen av tillgångarna ska användas. I 3 och 4 mom. föreslås bestämmelser om omständigheter som begränsar Nationalgalleriets självständiga beslutanderätt. Enligt 3 mom. ska Nationalgalleriet endast få bedriva sådan affärsverksamhet som stöder fullgörandet av dess uppgifter enligt den föreslagna 2 §. Nationalgalleriets samling skulle dock inte få upprätthållas eller utökas och utställningsverksamhet skulle inte få bedrivas i form av affärsverksamhet.

Nationalgalleriet ska ha rätt att ta emot donations- och testamentsmedel av fysiska personer samt av offentlighetsrättsliga och privaträttsliga samfund. I lagförslagens 7 § föreslås bestämmelser om förutsättningarna för mottagande av donationer och testamenten samt om ägandeförhållandena i fråga om konstverk, arkivmaterial och föremål som tagits emot som donation eller genom testamente.

5 §. Statens konstverkskommission. I paragrafen föreskrivs om statens konstverkskommission. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll i huvudsak den gällande lagstiftningen.

Enligt 1 mom. ska i samband med Nationalgalleriet, för anskaffande av konstverk och placeringen av dem i statens fastigheter och i byggnader som är i statligt bruk, finnas statens konstverkskommission. Statens konstverkskommission är ett expertorgan som enligt förslaget tillsätts av undervisnings- och kulturministeriet. Eftersom avsikten är att konstverkskommissionen ska finnas i samband med Nationalgalleriet ska Nationalgalleriet ha hand om förvaltningen av konstverkskommissionen, exempelvis betalningsrörelsen och arkivet. Hur konstverkskommissionens egentliga verksamhet ska or-

ganiseras ska kommissionen själv besluta om.

I 2 mom. föreskrivs om konstverkskommissionens sammansättning. Bestämmelserna motsvarar de gällande bestämmelserna om konstverkskommissionens sammansättning. Enligt momentet ska konstverkskommissionen utöver en ordförande bestå av sju andra medlemmar. Kommissionens mandatperiod ska vara tre år. Ministeriet ska besluta om storleken på medlemmarnas arvoden.

Enligt 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om tillsättandet av konstverkskommissionen samt om dess uppgifter och beslutsfattande genom förordning av statsrådet. Avsikten är att genom förordning föreskriva om bl.a. de parter som ska vara företrädare i konstverkskommissionen, om anskaffningen av konstverk och om deras placering samt om organiseringen av kommissionens verksamhet.

2 kap. Samlingar

6 §. *Nationalgalleriets samling.* Nationalgalleriets samling ska bestå av konstverk, arkivmaterial och föremål. Konstverken i samlingen är bl.a. målningar, grafik, teckningar, skulpturer och fotografier. Föremålen ska omfatta möbler och föremål som klassificeras som museiföremål. Arkivmaterialet ska inbegripa exempelvis privata konsthistoriska arkiv och handlingar samt bild-, AV- och bokmaterial. Samlingen ska omfatta samlingen vid det nuvarande Centralarkivet för bildkonst, även om Centralarkivet inte i fortsättningen kommer att vara en separat verksamhetsenhet. Enligt paragrafens 1 mom. ska Nationalgalleriets samling vara nationalegendom. Nationalgalleriets samling är en omistlig del av det nationella kulturarvet.

Avsikten är att Nationalgalleriets samling ska omfatta den samling som nu finns i Statens konstmuseum. Statens konstmuseums samling ägs för närvarande i huvudsak av staten, med undantag av de verk som ägs av någon annan och som är deponerade hos museet. Det föreslås att det gällande läget ska bevaras också i fortsättningen. Nationalgalleriet ska inte äga samlingen, utan samlingen ska med stöd av lag deponeras hos Nationalgalleriet som ska ansvara för dess upprätthåll-

lande. Undervisnings- och kulturministeriet ska för statens räkning förvalta ägandet av samlingen. Antells konstsamling ska emellertid såsom hittills förvaltas av Museiverket. Eftersom det rör sig om nationalegendom ska staten som ägare primärt bevara och upprätthålla egendomen och informationen om den och göra dem tillgängliga för allmänheten. Enligt förslaget ska Nationalgalleriet sörja för säkerheten i fråga om samlingen.

Enligt 2 mom. ska närmare bestämmelser om upprätthållandet och skyddandet av samlingen utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten är att genom förordning föreskriva att upprätthållandet av samlingen ska innefatta användning, förvaring och vård av samlingen samt övriga uppgifter som hänför sig till administreringen av samlingen, så som till exempel avskrivningar av verk. När det gäller skyddandet av samlingen ska det föreskrivas att konstverken och andra föremål ska förvaras i byggnader och utrymmen som uppfyller kriterierna för museala förhållanden och som är ändamålsenligt övervakade.

7 §. *Mottagande och överlåtelse av konstverk.* I enlighet med 6 § i lagförslaget är Nationalgalleriets samling statens egendom. För att samlingen ska vara enhetlig och dess förvaltning tydlig är det ändamålsenligt att också nya konstverk och annat nytt material som tas in i Nationalgalleriets samling blir statens egendom. Nationalgalleriets samling kan utökas genom statlig finansiering, med Nationalgalleriets egna medel samt genom mottagande av utomståendes donationer eller testamenten. När samlingar utökas genom statlig finansiering kan Nationalgalleriet vara ombud för staten på så sätt att konstverk och annat material köps för statens räkning. När Nationalgalleriet anskaffar konstverk eller andra föremål med egna medel överförs äganderätten till verken med stöd av lagförslaget till staten.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om villkoren för att Nationalgalleriet ska kunna ta emot konstverk, arkivmaterial och föremål som donationer eller genom testamente. Villkoren motsvarar i stort sett bestämmelserna i 72 d § i förordningen om statsbudgeten (1243/1992). Enligt förslaget ska Nationalgalleriet få ta emot donationer och testamen-

ten om det är motiverat med tanke på Nationalgalleriets verksamhet och om donations- eller testamentsvillkoren är godtagbara och mottagandet av donationen eller genom testamentet också i övrigt kan betraktas som lämpligt. Bestämmelsen syftar till att förhindra att Nationalgalleriet förbinder sig till oskäliga eller oändamålsenliga villkor i samband med mottagandet av donationer och testamenten.

Konstverk, arkivmaterial och föremål som införlivas i Nationalgalleriets samling som donation eller genom testamente är statens egendom, om inte något annat följer av villkoren för donationen eller testamentet. Eftersom syftet är att förhindra att samlingar splittras överförs äganderätten till konstverk, arkivmaterial och föremål som donerats eller testamenterats till Nationalgalleriet som juridisk person till staten utan vederlag, dvs. som donation.

Enligt 3 mom. får Nationalgalleriets samling även kompletteras genom depositioner hos Nationalgalleriet. I det fallet överförs inte äganderätten från deponenten till Nationalgalleriet. Vid deponering ska man sörja för att depositionstiden är ändamålsenlig ur Nationalgalleriets synvinkel och att de kostnader som depositionen förorsakar galleriet är skäliga i förhållande till den nytta som den ger.

Enligt 4 mom. får verk i Nationalgalleriets samling lånas ut till museer och till andra utrymmen som kan anses vara lämpliga. Villkor för utlåning ska vara att utställaren har personal som är yrkeskunnig på museiområdet eller motsvarande sakkunskap samt förfogar över utrymmen med kontrollerade utställningsförhållanden som är säkra och ändamålsenligt övervakade. Momentet motsvarar till sitt innehåll i huvudsak 6 § i den gällande konstmuseilagen.

Enligt 5 mom. får verk i Nationalgalleriets samling även överlåtas i form av utlåning ur samlingen och i form av depositioner. Utlåning ur samlingen sker på viss tid och syftar till att stärka det mottagande museets samlingsprofil. Långvariga utlåningar ur samlingen är en del av det nationella och internationella samlingsarbetet. Depositionsmottagare kan vara vissa statliga ämbetsverk och inrättningar, som t.ex. republikens presi-

dents kansli och olika ministerier. Av motiverade skäl får verk också deponeras hos andra aktörer som har personal med yrkeskunnande på museiområdet eller motsvarande sakkunskap samt ändamålsenliga utrymmen. Ett sådant motiverat skäl kan vara exempelvis historiska anknytningar till ett verk. Momentet motsvarar till sitt innehåll 6 § i konstmuseilagen.

8 §. *Statens konstverkskommissions samling.* Enligt 1 mom. ska statens konstverkskommissions samling bestå av de konstverk som anskaffats till samlingen. Avsikten är att konstverkskommissionen ska anskaffa konstverken för statens räkning. Vid behov ska konstverkskommissionen få ordna anbudstävlan för att anskaffa konstverk. Utöver verk som har anskaffats till samlingen kan samlingen enligt förslaget också omfatta verk som tagits emot som donation eller genom testamente. Liksom Nationalgalleriets samling ska konstverkskommissionens samling vara statens egendom. Konstverkskommissionens samling ska emellertid inte vara nationalegendom.

Enligt 2 mom. ska Nationalgalleriet sköta konstverkskommissionens samling. Nationalgalleriets uppgift ska vara att sörja för att samlingen hålls i gott skick och katalogiseras på behörigt sätt. För närvarande ansvarar statens konstverkskommission för denna uppgift. Till skillnad från vad som är fallet i fråga om upprätthållandet av Nationalgalleriets samling ska de standarder som tillämpas vid skötseln av en museisamling inte till alla delar iakttas vid skötseln av konstverkskommissionens samling, på grund av den samlingens karaktär.

Det föreslås att Nationalgalleriet ska få överföra verk från statens konstverkskommissions samling till Nationalgalleriets samling. Däremot ska det inte vara möjligt att överföra verk från Nationalgalleriets samling till konstverkskommissionens samling, med undantag av verk som är avskrivna från Nationalgalleriets samling, eftersom Nationalgalleriets samling är nationalegendom på vilken standarderna för skötsel av en museisamling tillämpas. Innan ett verk överförs ska Nationalgalleriet höra statens konstverkskommission.

Det föreslås att Nationalgalleriet ska få avlägsna eller överlåta verk ur konstverkskommissionens samling. I regel ska sådana verk få överlåtas som har avlägsnats ur samlingen av orsaker som hänför sig till värden av verket eller av ändamålsenlighets skäl. Med överlåtelse ska i praktiken avses att verket avyttras eller avlägsnas ur samlingen i enlighet med de etiska regler som gäller museiområdet. Innan ett verk avlägsnas eller överlåts ska Nationalgalleriet höra statens konstverkskommission. Eftersom konstverkskommissionens samling är statlig egendom ska i fråga om avlägsnande och överlåtelse av verk bestämmelserna om överlåtelse av statens lösa egendom i 24 § i lagen om statsbudgeten (423/1998) iakttas. Enligt den paragrafen får lös egendom överlåtas om överlåtelsen anses vara ekonomiskt motiverad och ändamålsenlig. Egendom får i regel inte överlåtas till ett pris som understiger gängse värde eller utan vederlag.

3 kap. Förvaltning

9 §. Organ. Enligt paragrafens 1 mom. ska Nationalgalleriets organ vara delegationen, styrelsen och generaldirektören. Nationalgalleriet ska inte ha andra organ.

I 2 mom. fastställs delegationens, styrelsens och generaldirektörens allmänna uppgift. Delegationen, styrelsen och generaldirektören har omsorgsplikt, och ska dessutom främja Nationalgalleriets intressen. En delegationsledamot och styrelseledamot ska alltså inte i första hand i sitt uppdrag företräda t.ex. någon intressentgrupp, utan beslutsfattandet ska basera sig på vad som gagnar Nationalgalleriet som helhet. Enligt paragrafen är omsorgsplikten en allmän förpliktelse mot Nationalgalleriet. Följderna av brott mot omsorgsplikten kan närmast behandlas som ett skadeståndsyckande i enlighet med 30 § i lagförslaget.

Enligt 3 mom. ska närmare bestämmelser om Nationalgalleriets förvaltning, organisation och om annan allmän organisering av verksamheten meddelas i en instruktion som styrelsen har fastställt. I instruktionen ska det bestämmas om exempelvis ställningen för och organiseringen av de museer som avses i 3 § och statens konstverkskommission som

avses i 5 § i lagförslaget. Museernas ställning och organisering bör ordnas så att de har tillräckliga förutsättningar att sörja för att deras verksamhet är ändamålsenligt organiserad. Nationalgalleriets verksamhetsorganisation ska emellertid inte behöva följa indelningen i museer enligt 3 §.

10 §. Delegationen. I paragrafen föreslås bestämmelser om antalet ledamöter i Nationalgalleriets delegation, om hur delegationen utses och om delegationens mandatperiod. Enligt 1 mom. ska Nationalgalleriets delegation bestå av minst tio och högst fjorton ledamöter inklusive ordföranden och vice ordföranden. Avsikten är att undervisnings- och kulturministeriet ska utse delegationen. I delegationen ska det utöver personer som företräder breda samhällsliga kontakter även ingå personer med sakkunskap på konstens område och sådana kunskaper som krävs för delegationens tillsynsuppgift.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om delegationens mandatperiod. Mandatperioden ska enligt förslaget vara två år. Mandatperioden ska börja vid utgången av delegationens årsmöte och upphöra vid utgången av det årsmöte som hålls när två år förflutit.

En ledamot i Nationalgalleriets styrelse, generaldirektören eller en person som står i anställnings- eller arbetsavtalsförhållande till Nationalgalleriet får inte vara ledamot i delegationen. På detta sätt vill man säkerställa att delegationen har reella förutsättningar att utföra de uppgifter som föreskrivs för den i 11 §.

I 4 mom. finns en bestämmelse om att undervisnings- och kulturministeriet har rätt att utse en ordförande, vice ordförande eller ledamot i delegationen i stället för en motsvarande ledamot som har avgått eller avlidit före utgången av sin mandatperiod. Enligt 5 mom. ska undervisnings- och kulturministeriet besluta om storleken på de arvoden som betalas till delegationsledamöterna.

11 §. Delegationens uppgifter. Delegationens allmänna uppgift ska vara att övervaka Nationalgalleriets förvaltning, som styrelsen och generaldirektören ansvarar för. Nationalgalleriets styrelse och generaldirektören ska sörja för Nationalgalleriets förvaltning och för att galleriets syfte uppfylls på operativ

nivå. Delegationen ska inte ha behörighet att styra den operativa verksamheten.

Även om paragrafen inte innehåller en uttrycklig bestämmelse om detta ska delegationen i kraft av sin ställning och sitt uppdrag om den så önskar kunna ge synpunkter och råd åt styrelsen och generaldirektören. Såväl när det gäller att ge råd som i sin övriga verksamhet ska delegationen främja Nationalgalleriets intressen. Beslut om att ge råd ska fattas vid delegationens möte. Styrelsen och generaldirektören ska vara skyldiga att uppmärksamma sådana anvisningar från delegationen som gäller delegationens lagstadgade uppgifter. Delegationen ska inte ha rätt att företräda Nationalgalleriet.

Vid sidan av den allmänna tillsynsuppgiften föreslås bestämmelser om delegationens uppgifter i lagförslagets 30 §. Enligt den paragrafen är det delegationens uppgift att besluta om att väcka skadeståndstalan. Bestämmelser om de frågor som delegationens årsmöte ska besluta om föreslås i 13 §.

Enligt 2 mom. ska delegationen ha rätt att av styrelsen och generaldirektören få den information som den behöver för att sköta sina uppgifter. Rätten att få information gäller inte enskilda ledamöter, utan avsikten är att delegationen kollektivt ska bestämma vilken information som behövs för fullgörandet av uppgiften.

12 §. Delegationens möte. I paragrafen föreslås bestämmelser om delegationens mötespraxis. Enligt 1 mom. är delegationen beslutför när över hälften av delegationsledamöterna inklusive ordföranden eller vice ordföranden är närvarande.

Enligt 2 mom. ska delegationens beslut fattas med enkel majoritet. Om rösterna faller lika avgör ordförandens röst.

Delegationen ska sammanträda på kallelse av ordföranden, eller om han eller hon är förhindrad på kallelse av vice ordföranden. Delegationen kan också sammankallas på skriftlig begäran av två ledamöter. Vid delegationens möten ska det föras protokoll som ska undertecknas av mötets ordförande och av minst en ledamot som mötet har utsett därtill.

Enligt paragrafens 5 mom. ska ordföranden för Nationalgalleriets styrelse ha rätt att närvara och yttra sig vid mötena.

Enligt 6 mom. ska delegationen om den så beslutar få fastställa sin egen arbetsordning. I arbetsordningen ska man kunna meddela närmare bestämmelser bl.a. om frågor som gäller delegationens möten och beslutsfattande.

13 §. Delegationens årsmöte. I paragrafen föreslås bestämmelser om delegationens årsmöte, som ska hållas en gång i året. Vid årsmötet ska frågor som gäller Nationalgalleriets förvaltning och det föregående årets bokslut behandlas. Dessutom ska man vid årsmötet behandla revisionsberättelsen samt fastställa bokslutet och verksamhetsberättelsen. Vidare ska man vid årsmötet besluta om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och generaldirektören för den gångna räkenskapsperioden. Till delegationens uppgifter ska höra att övervaka Nationalgalleriets ekonomiska situation och förvaltning också utanför årsmötet.

Enligt 2 mom. ska bestämmelser om tidpunkten för årsmötet utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten är att delegationen ska sammanträda till årsmöte årligen i maj månad.

14 §. Styrelsen. Nationalgalleriets styrelse ska bestå av sammanlagt minst fem och högst sju ledamöter inklusive ordföranden och vice ordföranden.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om styrelsens mandatperiod. Enligt förslaget ska mandatperioden vara två år. Mandattiden ska börja vid utgången av delegationens årsmöte och upphöra vid utgången av det årsmöte som hålls när två år förflutit. En och samma person kan vara styrelseledamot under högst tre mandatperioder i följd.

Enligt 3 mom. ska undervisnings- och kulturministeriet utse och entlediga styrelsens ordförande, vice ordförande och styrelseledamöterna. Ministeriets uppgift ska vara att sörja för att ansvarstagande, erfarna och sakkunniga ledamöter utses till styrelsen. I styrelsen ska det finnas personer som företräder en bred sakkunskap på områden som är centrala för Nationalgalleriets verksamhet och utvecklandet av galleriet, som t.ex. museiområdet, bildkonsterna, ledning, strategiarbete, marknadsföring, finansiering, ekonomiplanering och juridik. Samtidigt bör det säkerställas att styrelsen har samarbetsförmåga och

besitter ett tillräckligt mångsidigt kunnande samt att jämställdhetsaspekterna beaktas. I paragrafen ska det emellertid inte särskilt bestämmas om behörighetsvillkor för styrelseledamöter.

En ledamot i Nationalgalleriets delegation, generaldirektören eller en person som står i anställnings- eller arbetsavtalsförhållande till Nationalgalleriet får inte vara ledamot i styrelsen. På detta sätt vill man säkerställa att styrelsen är genuint kapabel att fatta beslut och att styrelsen i sina beslut kan bedöma Nationalgalleriets fördel totalt sett så väl som möjligt. Dessutom förtydligas behörighetsförhållandena mellan styrelsen, generaldirektören och tjänstemännen vid Nationalgalleriet och antalet situationer där en ledamot kan vara jävig att delta i behandlingen av ett ärende minskar. En styrelseledamot som av ovan nämnda skäl förlorar sin behörighet ska vara tvungen att avgå från styrelsen. Det är inte nödvändigt att föreskriva om detta på lagnivå, eftersom undervisnings- och kulturministeriet vid behov får entlediga personen i fråga.

Enligt förslaget ska en företrädare för Nationalgalleriets personal ha rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens möten. Företrädaren för personalen ska inte vara styrelseledamot men ska exempelvis ha möjlighet att få sin åsikt antecknad i styrelsens mötesprotokoll. Liksom styrelseledamöterna ska också företrädaren för personalen omfattas av tystnadsplikt enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan offentlighetslagen.

I 4 mom. föreslås en bestämmelse om att undervisnings- och kulturministeriet har rätt att utse en ordförande, vice ordförande eller ledamot i styrelsen stället för en motsvarande ledamot som har avgått eller avlidit före utgången av sin mandatperiod. Enligt 5 mom. ska undervisnings- och kulturministeriet besluta om storleken på de arvoden som betalas till styrelseledamöterna.

15 §. Styrelsens uppgifter. I paragrafen föreskrivs om styrelsens uppgifter. Det ska inte vara möjligt att överföra uppgifter på delegationen. Enligt 1 mom. ska styrelsen svara för att Nationalgalleriets verksamhet ordnas på behörigt sätt.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelser om styrelsens uppgifter. Till styrelsens uppgifter hör enligt förslaget att besluta om centrala mål och en strategi för Nationalgalleriets verksamhet och ekonomi, att besluta om en verksamhets- och ekonomiplan samt om en budget för Nationalgalleriet. I enlighet med detta ska styrelsen inom ramen för de tillgängliga resurserna besluta om omfattningen av Nationalgalleriets verksamhet och om verksamhetens art. Styrelsen ska svara för upprättandet av bokslut och en verksamhetsberättelse för Nationalgalleriet.

Nationalgalleriets placeringsverksamhet ska vara planmässig, och Nationalgalleriet ska utarbeta skriftliga principer för placeringsverksamheten i form av en placeringsplan. I placeringsplanen ska bl.a. fastställas avkastningsmålen och den godtagbara risknivån i fråga om Nationalgalleriets placeringsverksamhet samt fastställas hur verksamheten ska följas upp och rapporteras. I placeringsplanen kan man också lägga fram de etiska och andra principer som styr placeringsverksamheten. Avsikten är att styrelsen ska svara för att Nationalgalleriets placeringsverksamhet är planmässig och besluta om placeringsplanen.

Styrelsen ska svara för förvaltningen och användningen av Nationalgalleriets förmögenhet, om den inte överför denna uppgift till generaldirektören. Förvaltningen av förmögenheten innefattar beslut som gäller placeringen och försäljningen av Nationalgalleriets egendom och tryggnad av galleriets egendom exempelvis genom försäkringar. Styrelsen ska också ha möjlighet att i ärenden av mindre betydelse överföra befogenheter som gäller egendomen till generaldirektören.

Till styrelsens uppgifter ska höra att svara för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad. I enlighet med detta ska styrelsen fastställa förfaranden för ekonomiförvaltningen och se till att det finns system för intern tillsyn, intern revision och riskhantering. Till styrelsens uppgifter ska också höra att besluta om de åtgärder som det föregående kalenderårets förvaltning eventuellt föranleder. Till följd av styrelsens ställning som självständig juridisk person ska bland styrelsens uppgifter särskilt betonas beslutsfattandet i samband med Nationalgal-

leriets ekonomi och ekonomiförvaltning samt tillsynsskyldigheten i fråga om ekonomiförvaltningen. Ansvar för att Nationalgalleriets ekonomiska ställning är solid kräver också att Nationalgalleriets styrelse ges en stark och självständig beslutanderätt.

Till styrelsens uppgifter hör enligt förslaget att godkänna instruktionen och andra motsvarande föreskrifter som gäller förvaltningen och organisationen. Styrelsen ska därmed ha ett brett ansvar för att Nationalgalleriets verksamhet organiseras på ett ändamålsenligt sätt. Till styrelsens uppgifter ska höra att i enlighet med den s.k. farfarsprincipen anställa den ledande personal som är direkt underställd generaldirektören. Med ledande personal underställd generaldirektören ska avses exempelvis museicheferna, förvaltningsdirektören och ekonomidirektören.

16 §. Styrelsens möte. Enligt det föreslagna 1 mom. är styrelsens beslut för när över hälften av styrelseledamöterna inklusive styrelsemötets ordförande eller vice ordförande är närvarande.

Enligt 2 mom. ska styrelsens beslut fattas med enkel majoritet. Om rösterna faller lika avgör ordförandens röst. Förfarandet motsvarar det allmänna förfarandet vid beslutsfattande i sammanslutningar och stiftelser.

Enligt förslaget ska stiftelsen sammanträda på kallelse av ordföranden eller, om han eller hon är förhindrad, på kallelse av vice ordföranden. Styrelsen kan också sammankallas på skriftlig begäran av två ledamöter. Vid styrelsens möten ska det föras protokoll där besluten och eventuella omröstningar ska antecknas. Protokollen ska numreras löpande och förvaras betryggande på det sätt som bestäms i arkivlagen (831/1994). Protokollet ska undertecknas av mötets ordförande och av minst en ledamot som mötet har utsetts därtill.

Enligt 5 mom. ska styrelsen fastställa sin egen arbetsordning. I arbetsordningen kan styrelsen själv meddela närmare bestämmelser om frågor som rör styrelsens möten, beslutsfattande och verksamhet.

17 §. Generaldirektören. I 1 mom. föreskrivs det om utnämning av generaldirektören. Enligt förslaget utses generaldirektören av statsrådet. Avsikten är att tjänsten som generaldirektör ska innehas på viss tid och

högst fem år i sänder. I samband med beredningen av statsrådets beslut ska Nationalgalleriets styrelse höras. Generaldirektören står inte i arbetsavtalsförhållande till Nationalgalleriet, utan avsikten är att ett chefsavtal ska ingås med generaldirektören.

I 2 mom. föreskrivs det om behörighetsvillkoren för generaldirektören. Enligt förslaget ska den som utses till generaldirektör ha avlagt högre högskoleexamen och ha den förmåga och kännedom om branschen som behövs för att sköta generaldirektörens uppgifter samt i praktiken visad ledarförmåga. Vid bedömningen av huruvida en person har den förmåga och kännedom om branschen som krävs för skötseln av uppgifterna ska Nationalgalleriets uppgifter och syfte samt generaldirektörens lagstadgade uppgifter och centrala ställning i ledningen av Nationalgalleriet beaktas. God ledarförmåga ska vara ett obligatoriskt element i behörighetsvillkoren för generaldirektören, som ska leda Nationalgalleriets verksamhet. Ledarförmågan ska ha visats i praktiken. Därför ska en utredning som i tillräcklig omfattning visar kvaliteten på ledarförmågan beaktas vid bedömningen.

Enligt 3 mom. ska till statsrådets beslutanderätt höra att entlediga generaldirektören, om det med beaktande av uppgiftens art finns godtagbar och grundad anledning till detta. En sådan anledning kan vara att generaldirektören vid skötseln av sina uppgifter har förfarit på ett klart lagstridigt eller uppenbart otillbörligt sätt. En annan grundad anledning att entlediga generaldirektören är att han eller hon i väsentlig mån har försummat att sköta sina uppgifter eller har förfarit på ett sätt som medför straff. I samband med beredningen av statsrådets beslut som gäller entledigandet ska Nationalgalleriets styrelse höras.

18 §. Generaldirektörens uppgifter. I paragrafen föreslås mer detaljerade bestämmelser om generaldirektörens uppgifter än bestämmelserna om generaldirektörens allmänna uppgift i lagförslaget 9 §. Generaldirektörens uppgifter ska inte kunna överföras på delegationen.

Enligt förslaget ska generaldirektören leda och utveckla Nationalgalleriets verksamhet och svara för att Nationalgalleriet fyller sitt syfte och dess uppgifter sköts på ett resultatrikt sätt. Till generaldirektörens befogenheter

ska höra att sköta Nationalgalleriets löpande förvaltning och beslutsfattandet i samband med detta. Generaldirektören ska också vid sidan av styrelsen svara för att Nationalgalleriets bokföring är lagenlig och att medelsförvaltningen är ordnad på ett betryggande sätt. Dessutom ska generaldirektören svara för beredningen och föredragningen av ärenden som behandlas i delegationen och i styrelsen, Generaldirektören ska därför sörja för att delegationen och styrelsen får sådan information som de behöver för att genomföra sina uppgifter. Vidare ska generaldirektören svara för att de ärenden som behandlas i delegationen och i styrelsen bereds omsorgsfullt och grundligt. Generaldirektören ska se till att ärenden föredras av sådana personer vid Nationalgalleriet som är sakkunniga på det aktuella området eller att delegationen och styrelsen i övrigt har möjlighet att höra sakkunniga. Till generaldirektörens uppgifter ska enligt förslaget höra att avgöra i ärenden som gäller utförelsetillstånd för kulturföremål, vilka ärenden enligt lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål hör till Nationalgalleriets uppgifter. Generaldirektören ska också ansvara för andra uppgifter som delegationen och styrelsen inom ramen för sina befogenheter ålägger honom eller henne och svara för verkställigheten av delegationens och styrelsens beslut, såvida inte styrelsen i en instruktion har bestämt att någon annan ska ha verkställighetsansvaret. Dessutom ska generaldirektören besluta om anställning och uppsägning av annan personal än ledande personal.

Eftersom Nationalgalleriets styrelse inte sammanträder kontinuerligt behöver det beskrivas att generaldirektören får vidta åtgärder som med beaktande av Nationalgalleriets uppgifter är ovanliga eller av stor betydelse endast om styrelsens beslut inte kan inväntas utan väsentlig olägenhet för Nationalgalleriets verksamhet.

Enligt 3 mom. ska Nationalgalleriets styrelse besluta om en ställföreträdare för generaldirektören när han eller hon är förhindrad att sköta sitt uppdrag. Generaldirektörens ställföreträdare ska vara anställd vid Nationalgalleriet. Innan styrelsen förordnar en anställd till ställföreträdare för generaldirektören ska den begära personens samtycke till

förordnandet. Under den tid som den anställde är ställföreträdare för generaldirektören ska alla bestämmelser i lagförslaget som gäller generaldirektören tillämpas på ställföreträdaren.

19 §. Företrädande. I paragrafen föreslås bestämmelser om företrädande av Nationalgalleriet. I paragrafen hänvisas inte till tecknande av firma, eftersom rätt att teckna Nationalgalleriets firma naturligt ansluter sig till rätten att företräda Nationalgalleriet.

Enligt 1 mom. ska styrelsen ha allmän behörighet att företräda Nationalgalleriet. Enligt förslaget kan styrelsen ge en styrelseledamot eller någon annan namngiven person rätt att företräda Nationalgalleriet. Styrelsen får också när som helst återta den rätten. På grund av den ställning och de uppgifter som Nationalgalleriets delegation har ska styrelsen inte kunna ge en delegationsledamot eller delegationens ordförande rätt att företräda Nationalgalleriet. Fullmakten ska kunna ges till en enda person eller till två personer som ska använda den tillsammans.

Enligt paragrafens 2 mom. ska generaldirektören företräda Nationalgalleriet i ärenden som hör till hans eller hennes uppgifter. Enligt förslaget ska styrelsen i en instruktion kunna bestämma att generaldirektören har rätt att företräda Nationalgalleriet också i andra ärenden. Styrelsen ska dessutom med stöd av 1 mom. få utvidga generaldirektörens rätt att företräda galleriet.

I praktiken ska Nationalgalleriet primärt företräddas av generaldirektören och av andra därtill särskilt bemyndigade personer i anställningsförhållande hos Nationalgalleriet, eftersom styrelsen enligt förslaget ska vara ett organ som sammanträder huvudsakligen för att fatta beslut. Avsikten är Nationalgalleriet också ska kunna tillämpa allmänna förfaranden som gäller civilrättsligt bemyndigande t.ex. vid upphandling när det gäller små anskaffningar och annan upphandling av stödtjänster som hänför sig till verksamheten när värdet på dessa inte är stort.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om bindande verkan av de åtgärder som Nationalgalleriets företrädare vidtar. I paragrafen fastställs hur bindande de åtgärder som företräddaren vidtar är för Nationalgalleriet i förhållande till en utomstående part. Om en

rättshandling som företrädaren har företagit inte är bindande för Nationalgalleriet är parterna i enlighet med allmänna avtalsrättsliga principer skyldiga att återbetala prestationer som utförts i enlighet med åtagandet.

Enligt 3 mom. 1 punkten ska en rättshandling som en företrädare har företagit inte vara bindande för Nationalgalleriet om företrädaren har handlat i strid med en i lagförslaget angiven begränsning av sin behörighet. Med bestämmelser som anger en begränsning av behörigheten ska avses de bestämmelser i lagförslaget som gäller uppgiftsfördelningen mellan de olika organen. En utomstående förväntas känna till de tvingande bestämmelserna i lagförslaget. Därför ska en rättshandling som en företrädare har företagit och där han eller hon har överskridit sin befogenhet inte vara bindande för Nationalgalleriet, oavsett om den utomstående personen de facto känt till bestämmelserna eller inte.

Enligt momentets 2 punkt är en rättshandling som en företrädare har företagit inte bindande för Nationalgalleriet om företrädaren har handlat i strid med en sådan begränsning som anges i 1 mom. Enligt 1 mom. kan styrelsen bemyndiga en person att antingen ensam eller tillsammans med någon annan företräda Nationalgalleriet. Om exempelvis ordföranden för Nationalgalleriets styrelse har rätt att företräda galleriet tillsammans med en annan ledamot av styrelsen är ett avtal som styrelseordföranden ensam har undertecknat inte bindande för Nationalgalleriet om inte ordföranden har bemyndigats att underteckna avtalet ensam. Den utomstående parten kan kontrollera begränsningen av behörigheten ur fullmaktshandlingen.

20 §. Personal. Enligt paragrafens 1 mom. är Nationalgalleriets personal anställd i arbetsavtalsförhållande. Anställningsförhållandena som tidigare har omfattats av statstjänstemannalagen (750/1994) kommer enligt förslaget nu att omfattas av arbetsavtalslagen (55/2001). Avsikten är att Nationalgalleriet som arbetsgivare ska ha rätt att förhandla om arbetskollektivavtal. Att anställningsförhållandena blir arbetsavtalsförhållanden möjliggör enligt förslaget att man bättre och på ett mer flexibelt sätt kan beakta Nationalgalleriets verksamhet i personalpolitiken.

I lagen föreslås inga bestämmelser om behörighetsvillkoren eller urvalsförfaranden när det gäller personalen. Enligt 2 mom. ska närmare bestämmelser om behörighetsvillkoren för personalen utfärdas genom förordning av statsrådet. I regel ska behörighetsvillkoren förbli oförändrade. Avsikten är att det genom förordning ska föreskrivas om behörighetsvillkoren för exempelvis museicheferna, förvaltningsdirektören, ekonomidirektören samt intendenterna och specialforskarna. Bestämmelser om tillsättningsförfarandet i fråga om personalen ska enligt förslaget meddelas i en instruktion för Nationalgalleriet.

21 §. Straffrättsligt tjänsteansvar. Enligt 1 mom. tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar på Nationalgalleriets generaldirektör och på Nationalgalleriets övriga anställda när dessa utför ett offentligt förvaltningsuppdrag. I praktiken skulle bestämmelsen huvudsakligen tillämpas på sådana anställda som bereder ärenden som gäller utförelsetillstånd för kulturföremål enligt lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål.

Enligt grundlagsutskottets ståndpunkt (GrUB 10/1998 rd, s. 35) har det inte funnits orsak att utsträcka det straffrättsliga tjänsteansvaret till alla anställda vid en organisation, även om dessa har deltagit i skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. I sådana fall där skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter inte äventyrar enskilda individers rättssäkerhet eller grundläggande fri- och rättigheter behöver det inte föreskrivas om straffrättsligt tjänsteansvar.

De anställda vid Nationalgalleriet deltar i arbetet med att upprätthålla och utöka Nationalgalleriets samling samt organisera utställningsverksamheten och utveckla konstmuseisektorn. Vid skötseln av dessa uppgifter kan de inte anses äventyra vare sig individens rättssäkerhet eller grundrättigheter. Av de anställda vid Nationalgalleriet omfattas därmed bara de som kan utöva offentlig makt när de sköter sina uppgifter av straffrättsligt ansvar.

Generaldirektören kommer däremot enligt förslaget att utöva beslutanderätt inom ramen för ett sakkomplex som innefattar utövande av offentlig makt samt i andra offentliga förvaltningsuppgifter. För att skötseln av uppgifterna ska förbli oavhängig och opartisk

måste generaldirektörens straffrättsliga ansvar utgöra helhetsansvar.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om ersättande av skada som orsakats vid skötseln av Nationalgalleriets uppgifter. Bestämmelsen innehåller en informativ hänvisning till skadeståndslagen.

Ett eventuellt ersättningsansvar inträder oberoende av anställningsförhållandets form. Enligt 18 § i grundlagen har var och en som har lidit rättskränkning eller skada till följd av en lagstridig åtgärd eller försummelse av en tjänsteman eller någon som sköter ett offentligt uppdrag, enligt vad som bestäms genom lag, rätt att yrka att denne döms till straff samt kräva skadestånd av det offentliga samfundet eller av tjänstemannen eller den som sköter det offentliga uppdraget.

Ersättandet av skada som uppkommit vid skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift som hör till Nationalgalleriet bedöms på motsvarande sätt som om skadan hade uppkommit i en myndighets verksamhet. Enligt 3 kap. 2 § 1 mom. i skadeståndslagen är ett offentligt samfund skyldigt att ersätta skada som förorsakats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Samma ersättningskyldighet åligger ett annat samfund som på grund av lag, förordning eller bemyndigande i lag har hand om en offentlig uppgift. För att ersättningsansvar ska uppkomma i fråga om en sammanslutning förutsätts det i 3 kap. 2 § 2 mom. i skadeståndslagen att de krav blivit åsidosatta som med hänsyn till verksamhetens art och ändamål skäligen kan ställas på fullgörandet av åtgärden eller uppgiften.

En skadelidande som utan giltig anledning har underlåtit att söka ändring i ett felaktigt beslut av en myndighet har enligt 3 kap. 4 § i skadeståndslagen inte rätt till ersättning för den skada som han lidit, om skadan skulle ha kunnat undvikas genom att söka ändring i beslutet. Den nämnda bestämmelsen i skadeståndslagen tillämpas enligt sin ordalydelse på beslut av statens eller kommuns myndighet. Eftersom bestämmelserna om offentliga samfunds ersättningsansvar tillämpas på skador som har orsakats vid skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift som hör till Nationalgalleriet, blir också 3 kap. 4 § tillämplig i ett sådant ärende. Om den skadelidande inte har överklagat ett beslut av Nationalgal-

leriet som gäller utförelsetillstånd för kulturföremål gäller det att i samband med ersättningsärendet från fall till fall pröva om den skadelidande haft en giltig anledning att inte söka ändring och vilken betydelse ett överklagande skulle ha haft för skadans uppkomst.

Enligt 108 och 109 § i grundlagen ska justitiekanslern och riksdagens justitieombudsman övervaka att domstolarna och andra myndigheter samt tjänstemännen, offentligt anställda arbetstagare och också andra, när de sköter offentliga uppdrag, följer lag och fullgör sina skyldigheter. Vilken verksamhet som övervakas beror alltså inte på hurudan anställningsförhållande en person som sköter ett offentligt uppdrag har utan på hurudan verksamheten är.

4 kap. **Ekonomi**

22 §. Eget kapital. I paragrafen föreslås bestämmelser om vad som bildar Nationalgalleriets eget kapital och hur det är indelat. Grundkapitalet är det kapital som på ett bestående sätt placerats i Nationalgalleriet och vars avkastning Nationalgalleriet kan använda enligt egna beslut för sin verksamhet. Grundkapitalet är kapital som är avsett att vara av bestående karaktär och som i regel inte ska kunna användas för att täcka verksamhet som eventuellt uppvisar förlust. Utgångspunkten är den att förlusterna i första hand ska täckas med vinsten från tidigare räkenskapsperioder och med övrigt eget kapital. Nationalgalleriets eget kapital kan inte återbetalas eller i övrigt betalas ut till utomstående.

Nationalgalleriets övriga egna kapital ska vid sidan om Nationalgalleriets vinst bestå av den statliga egendom som då Nationalgalleriet inrättades överlåtits i dess besittning som övrigt eget kapital. Föregående räkenskapsperioders vinst eller förlust liksom räkenskapsperiodens vinst eller förlust ska alltid anges i balansräkningen som en egen post under övrigt kapital Uppskrivningsfonden visar med vilket belopp värdet av bestående aktiva har skrivits upp. Vid uppskrivning ska bokföringslagen (1336/1997) iakttas.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om överföringar till grundkapitalet. Enligt förslaget får

endast övrigt eget kapital överförs till grundkapitalet. Sålunda kan uppskrivningsfonden inte överförs till grundkapitalet, eftersom överföringen av en uppskrivning till grundkapitalet skulle avvika från användningen av en fond enligt bokföringslagen. Dessutom kan en överföring av uppskrivningar till grundkapitalet äventyra grundkapitalets bestående karaktär.

23 §. Bokföring. Enligt 1 mom. ska på Nationalgalleriets bokföring, inklusive bokslutet, tillämpas bestämmelserna i bokföringslagen. Nationalgalleriet kan följa det resultaträkningsschema för ideella sammanslutningar och stiftelser som anges i 3 § i bokföringsförordningen (1339/1997). Nationalgalleriets räkenskapsperiod ska vara ett kalenderår.

I paragrafens 2 mom. definieras begreppet Nationalgallerikoncern. Det är möjligt att det framöver allt oftare kommer att bedömas att det mest ändamålsenliga alternativet för att sköta Nationalgalleriets verksamhet är att vissa av galleriets funktioner sköts av en separat juridisk person. Nationalgalleriet kan ha i bokföringslagen avsett bestämmande inflytande i företag med direkt anknytning till fullgörandet av de uppgifter som Nationalgalleriet har enligt lagförslagets 2 §. Sådana företag ska enligt förslaget vara dotterföretag till Nationalgalleriet. Nationalgalleriet och dess dotterföretag bildar Nationalgallerikoncernen. Bokföringslagens bestämmelser om koncernbokslut och upprättande av ett sådant ska tillämpas på Nationalgalleriets koncernbokslut.

Avsikten är att Nationalgalleriet ska utgöra en ekonomisk helhet. Den information som Nationalgalleriet och dess dotterföretag lämnar separat kan inte anses vara tillräcklig för att ge en bild av Nationalgalleriets ekonomiska situation. Därför föreslås i 3 mom. en bestämmelse om att Nationalgalleriet alltid ska upprätta ett koncernbokslut när kriterierna för bestämmande inflytande uppfylls, trots att det inte enligt bokföringslagens allmänna bestämmelser har skyldighet att upprätta ett koncernbokslut.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om de uppgifter som gäller Nationalgalleriets affärsverksamhet. Enligt 3 § i lagförslaget kan Nationalgalleriet bedriva affärsverksamhet som stöder fullgörandet av dess uppgifter en-

ligt 2 §. Affärsverksamheten och uppgifterna enligt 2 § måste särredovisas. Enligt EU:s bestämmelser om konkurrens och statligt stöd är det i regel förbjudet att ge statligt stöd till ekonomisk verksamhet. Om ett offentligt stöd inte är godkänt av EU anses det vara olagligt. Därför måste verksamhet som genomförs med hjälp av offentlig finansiering hållas skilt från ekonomisk verksamhet. Lagen om skyldighet att medge insyn i och lämna uppgifter om vissa företags ekonomiska verksamhet (19/2003) gäller i princip inte Nationalgalleriet. Nationalgalleriet ska dock omfattas av gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation (2006/C 323/01).

Det kan anses att en tillräcklig differentiering i samband med bokslut är att resultaträkningen differentieras för affärsverksamhetens del. I en kalkylmässig resultaträkning kan man ta med både bokföringsmässiga och kostnadsberäknade intäkter och kostnader. Kostnadsberäkningsposter är bl.a. överföring av gemensamma kostnader, vilka i uppföljningen hänförs till olika uppgifter. Kostnader som överförs ska grunda sig på realiserade affärshändelser i bokslutet. Det kan också göras upp en balansräkning över den differentierade verksamheten, om det i den verksamhet som ska differentieras ingår egendoms-, fordrings- eller skuldposter till ett betydande belopp. I regel krävs en balansräkning dock inte. Nationalgalleriets affärsverksamhet kan bestå av bl.a. butiks-, café- och publikationsverksamhet samt en bildtjänst.

24 §. Bokslut. I paragrafen föreslås bestämmelser om Nationalgalleriets bokslut. Enligt 1 mom. består bokslutet av balansräkningen, resultaträkningen och finansieringsanalysen samt noter till dem. Till bokslutet ska bifogas en verksamhetsberättelse.

Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om Nationalgalleriets verksamhet och dess ekonomiska ställning. Enligt 23 § i lagförslaget ska bokföringslagen tillämpas på Nationalgalleriet. Därför ska också bestämmelserna om bokslut och verksamhetsberättelse i bokföringslagen gälla Nationalgalleriet.

Utöver det som bestäms om verksamhetsberättelsen i bokföringslagen ska det i Nationalgalleriets verksamhetsberättelse dessutom

ges sådana uppgifter som gör det möjligt att följa och bedöma verksamhetens omfattning, kvalitet, effektivitet och resultat. Av verksamhetsberättelsen ska det därför bl.a. framgå vilka åtgärder Nationalgalleriet har vidtagit för att uppfylla sitt syfte.

För att trygga Nationalgalleriets ekonomiska stabilitet och handlingskraft föreslås i 3 mom. bestämmelser om att styrelsen ska lägga fram förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat och åtgärder för balansering av ekonomin. Om resultatet för det föregående året uppvisar förlust och balansräkningen inte visar ett överskott från föregående räkenskapsperioder som täcker underskottet, ska styrelsen göra upp en sådan åtgärdsplan som situationen kräver.

I 4 mom. föreslås bestämmelser om att Nationalgalleriets och Nationalgallerikoncernens fastställda bokslut med noter och verksamhetsberättelse är offentliga handlingar. Eftersom Nationalgalleriet sköter samhällligt betydande lagstadgade uppgifter med offentlig finansiering är det med tanke på transparensen i verksamheten och den samhälleliga tillsynen och uppföljningen motiverat att ovannämnda handlingar som beskriver verksamheten och ekonomin ska vara offentliga.

Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska lämnas till revisorerna, delegationen och undervisnings- och kulturministeriet. Enligt 5 mom. ska närmare bestämmelser om tidsfristen för lämnande av bokslutet och verksamhetsberättelsen utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten är att genom förordning föreskriva att Nationalgalleriet ska lämna bokslutet och verksamhetsberättelsen senast den 15 mars följande år.

25 §. Revision. Enligt 1 mom. tillämpas i fråga om förrättande av Nationalgalleriets revision samt revisorernas ställning och ansvar bestämmelserna i revisionslagen (459/2007). Utöver det som bestäms i revisionslagen ska revisionsberättelsen för Nationalgalleriet enligt 2 mom. innehålla ett särskilt yttrande om huruvida Nationalgalleriets medel har placerats på behörigt sätt, huruvida Nationalgalleriets bokslut och verksamhetsberättelse ger riktiga och tillräckliga uppgifter om Nationalgalleriets verksamhet och om huruvida styrelsen och generaldirek-

tören kan beviljas ansvarsfrihet för den gångna räkenskapsperioden. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak bestämmelserna om revisionsberättelsen i 12 § i lagen om stiftelser.

Enligt 2 mom. utfärdas bestämmelser om den tidsfrist inom vilken revision ska förrättas och revisionsberättelsen lämnas till styrelsen, delegationen och undervisnings- och kulturministeriet genom förordning av statsrådet. Avsikten är att genom förordning föreskriva att revision ska förrättas och revisionsberättelsen lämnas senast den 15 april året efter räkenskapsåret.

26 §. Revisorer. Enligt 1 mom. ska undervisnings- och kulturministeriet välja två revisorer jämte två revisorssuppleanter för granskningen av Nationalgalleriets bokslut, bokföring och förvaltning. Av revisorerna ska en vara en CGR-revisor eller CGR-sammanslutning enligt revisionslagen och den andra en OFR-revisor eller OFR-sammanslutning enligt lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999). Om en revisionssammanslutning väljs till revisor behöver enligt förslaget ingen revisorssuppleant väljas. De ansvariga revisorerna får höra till samma revisionsammanslutning. I det fallet får till revisor väljas en revisionssammanslutning, som utser en CGR-revisor och en OFR-revisor till ansvariga revisorer.

I 2 mom. föreskrivs om revisorernas mandat. Enligt förslaget ska revisorernas mandat fortsätta tills vidare så att vid byte av revisor en ny revisors mandattid börjar och den föregående revisorns mandattid upphör när delegationens årsmöte avslutas, om inte undervisnings- och kulturministeriet bestämmer något annat vid valet av ny revisor. På valet av revisorer tillämpas lagen om offentlig upphandling (348/2007).

5 kap. Styrning och finansiering

27 §. Målsättning. Genom undervisnings- och kulturministeriets styrning och målsättning främjas de tyngdpunktsområden och viktigaste riktlinjer som riksdagen och regeringen har fastställt för det kulturpolitiska området. I paragrafen föreslås bestämmelser om Nationalgalleriets målsättning.

Enligt förslaget ska regelbundna förhandlingar vara ett centralt element i styrningsprocessen mellan undervisnings- och kulturministeriet och Nationalgalleriet. Vid förhandlingarna ska ministeriet och Nationalgalleriet för ett visst antal år åt gången avtala om de kvantitativa och kvalitativa målen för Nationalgalleriet. Samtidigt ska också strategiska frågor och frågor som gäller utvecklandet av Nationalgalleriets verksamhet behandlas. Syftet är bl.a. att säkerställa Nationalgalleriets kvalitetsutveckling och öka verksamhetens kostnadseffektivitet och genomslag i samhället. Hur dessa mål uppfylls ska regelbundet följas upp.

28 §. Uppföljning och rapportering. På grund av Nationalgalleriets särskilda ställning och dess uppgifter enligt lagförslagets 2 § är det ändamålsenligt att undervisnings- och kulturministeriet i alla situationer får behövlig information om Nationalgalleriets verksamhet och ekonomi. Därför ska det i paragrafen föreskrivas att Nationalgalleriet ska ge undervisnings- och kulturministeriet de uppgifter som ministeriet behöver för utvärdering, utveckling, statistikföring och uppföljning av Nationalgalleriets verksamhet. Rapporteringen ska också ge information om de förfaranden och anvisningar som gäller upprätthållandet och skyddandet av Nationalgalleriets samling.

29 §. Finansiering. Enligt 1 mom. beviljar undervisnings- och kulturministeriet för Nationalgalleriets verksamhet finansiering för de uppgifter som föreskrivs i lagförslagets 2 § inom ramen för ett anslag i statsbudgeten. Finansiering ska även kunna beviljas av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel som avses i lotterilagen (1047/2001). I fråga om finansiering som beviljas i form av statsunderstöd tillämpas statsunderstödslagen (688/2001). Med beaktande av Nationalgalleriets mål och uppgifter enligt 1 och 2 § i lagförslaget kommer bestämmelserna i 6 § i statsunderstödslagen inte att begränsa beloppet av statsunderstöd som kan beviljas. Utöver egentligt verksamhetsunderstöd ska Nationalgalleriet beviljas understöd för de fastighetskostnader som Nationalgalleriet betalar i synnerhet till Senatfastigheter.

Enligt 2 mom. ska dessutom i statsbudgeten årligen tas in ett anslag för utökande av Nationalgalleriets samling. Detta anslag ska inte anvisas Nationalgalleriet som ett statsunderstöd, utan avsikten är att Nationalgalleriet inom ramen för anslaget ska få köpa konstverk för statens räkning. Sådana förvärv till samlingen övergår direkt i statens ägo. Också statens konstverkskommissions samling ska enligt förslaget få utökas och skötas genom anslag som tas in i statsbudgeten. För detta ändamål ska finansiering reserveras av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel som avses i lotterilagen. Avsikten är att utöka samlingen genom konstförvärv som övergår direkt i statens ägo. Det anslag som anvisas för skötseln av statens konstverkskommissions uppgifter och samling ska däremot beviljas Nationalgalleriet i form av ett understöd.

Enligt 3 mom. ska Nationalgalleriet ersättas för den andel som den mervärdesskatt som ingår i anskaffningar och lokalhyror i anslutning till annan än affärsekonomisk verksamhet utgör av de kostnader som Nationalgalleriet orsakas. Den mervärdesskatt som tas ut för Nationalgalleriets egentliga verksamhet ska Nationalgalleriet betala eftersom den inte omfattas av statens budgetekonomi.

6 kap. Särskilda bestämmelser

30 §. Skadeståndsskyldighet. Enligt paragrafen ska en delegationsledamot, styrelseledamot och generaldirektören ersätta en skada som han eller hon i sitt uppdrag, genom överträdelse av den lagstiftning som gäller Nationalgalleriet eller andra bestämmelser eller en instruktion för Nationalgalleriet, uppsåtligt eller av oaktsamhet har orsakat Nationalgalleriet.

Skyldigheten att ersätta en skada gäller utöver verksamhet som strider mot omsorgsplikten i lagförslagets 9 § 2 mom. också situationer där en delegationsledamot, styrelseledamot eller generaldirektören på annat sätt bryter mot lagen om Nationalgalleriet eller andra bestämmelser eller mot en instruktion för Nationalgalleriet. För att ersättningsansvar ska inträda krävs det att förfarandet har varit sådant att det inbegriper vållande. Ska-

deståndsansvar kan också inträda om någon låter bli att fatta ett beslut eller på något annat sätt försummar att vidta nödvändiga åtgärder.

Beslut av en delegationsledamot, styrelseledamot eller generaldirektören som gäller Nationalgalleriets verksamhet och som med beaktande av omständigheterna grundar sig på lämplig och omsorgsfull prövning och utredning, men som senare visar sig vara dåliga ur Nationalgalleriets synpunkt och medföra ekonomiska förluster för Nationalgalleriet, kan inte anses vara sådant förfarande som inbegriper vållande som medför ersättningsansvar.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om hur beviljandet av ansvarsfrihet för styrelseledamot och generaldirektören påverkar ersättningsansvaret. Ett beslut om beviljande av ansvarsfrihet skulle i princip hindra att delegationen väcker skadeståndstalan mot generaldirektören. Ett sådant beslut skulle emellertid inte hindra Nationalgalleriet från att väcka skadeståndstalan i det fall att delegationen inte har givits de uppgifter om det beslut eller den åtgärd som ligger till grund för skadeståndsskyldigheten som är relevanta med tanke på beslutsfattandet.

Vid delegationens årsmöte fattas beslut om beviljande av ansvarsfrihet för Nationalgalleriets styrelse och generaldirektör. Om delegationen skulle besluta att inte bevilja ansvarsfrihet kan den enligt 3 mom. besluta om en eventuell skadeståndstalan mot en styrelseledamot eller generaldirektören.

Enligt 4 mom. fattar delegationen beslut om att väcka skadeståndstalan. En delegationsledamot är själv jävig att fatta beslut om sin egen skadeståndsskyldighet gentemot Nationalgalleriet.

Om en skada har förorsakats av flera delegationsledamöters eller styrelseledamöters uppsåtliga eller oaktsamma förfarande, ska de solidariskt ansvara för ersättande av skadan. I fråga om fördelning av skadeståndsansvaret mellan två eller flera och i fråga om jämkning av skadestånd gäller det som bestäms i 2 och 6 kap. i skadeståndslagen (412/1974).

31 §. *Undervisnings- och kulturministeriets rätt att föra talan för Nationalgalleriet.* I paragrafen föreslås bestämmelser om att under-

visnings- och kulturministeriet ska ha rätt att i sitt eget namn väcka skadeståndstalan för Nationalgalleriets räkning. Enligt förslaget ska skadeståndstalan kunna väckas om det när talan väcks är sannolikt att Nationalgalleriets delegation inte ser till att skadeståndsyorkandena drivs fram.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om preskription av talerätten. Enligt förslaget ska skadeståndstalan väckas inom fem år från utgången av den räkenskapsperiod under vilken det beslut fattades eller den åtgärd vidtogs som ligger till grund för talan.

Skadeståndstalan förs till förmån för Nationalgalleriet. Om käranden förlorar talan ska han eller hon ansvara för rättegångskostnaderna. Om käranden vinner talan kan han eller hon få ersättning för kostnaderna till den del som de kan täckas med de medel som fås genom rättegången.

32 §. *Tillämpningen av allmänna förvaltningslagar.* Kraven på rättssäkerhet och god förvaltningssed gäller framför allt beslutsfattandet i samband med en offentlig förvaltningsuppgift. Det som man då bör fästa vikt vid är bl.a jämlikhetsaspekterna, individens grundläggande språkliga rättigheter, rätten att bli hörd och kravet på att beslut ska motiveras. Kraven på rättssäkerhet och god förvaltning bör allmänt tolkas i relation till grundlagen 21 § och till övriga bestämmelser som gäller grundläggande fri- och rättigheter.

Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis innebär tryggnade av kraven på rättssäkerhet och god förvaltning i den bemärkelse som avses i 124 § i grundlagen att de allmänna förvaltningslagarna iaktas när ärenden behandlas och att de som handlägger ärenden handlar under tjänsteansvar (t.ex. GrUU 42/2005 rd, s. 3). De allmänna förvaltningslagarna liksom också språklagen (423/2003) tillämpas med stöd av de i dem ingående bestämmelserna om tillämpningsområde, definition på myndighet eller enskildas skyldighet att ge språklig service också på enskilda när de utför ett offentligt förvaltningsuppdrag.

Därför är det enligt ovannämnda utlåtande av grundlagsutskottet inte längre nödvändigt att med anledning av 124 § i grundlagen ta in hänvisningar till allmänna förvaltningslagar i lag. Det är enligt utskottet ändå fortfarande

möjligt om man anser att t.ex. tydligheten kräver det. Därför föreslås i paragrafen en bestämmelse om att de allmänna förvaltningslagarna ska iakttas i Nationalgalleriets verksamhet.

I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att Nationalgalleriet när det sköter offentliga förvaltningsuppgifter ska iaktta bestämmelserna i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen och samiska språklagen (1086/2003). Nationalgalleriet sköter ett offentligt förvaltningsuppdrag när det behandlar och bereder ärenden som gäller utförelsetillstånd för kulturföremål, vilka ärenden enligt lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål hör till Nationalgalleriets uppgifter. Bestämmelsen är till karaktären närmast informativ.

Nationalgalleriets verksamhet ska enligt förslaget omfattas av offentlighetsprincipen och av offentlighetslagen, som reglerar tillämpningen av den principen. Enligt 2 mom. ska i fråga om offentlighet i Nationalgalleriets verksamhet tillämpas bestämmelserna om offentlighet i myndigheters verksamhet i offentlighetslagen. Detta innebär att Nationalgalleriets handlingar kommer att vara offentliga eller sekretessbelagda enligt vad som bestäms i den lagen.

Enligt 2 mom. är uppgifter om den lön som betalas till Nationalgalleriets generaldirektör, museicheferna och galleriets ledande tjänstemän offentliga. Vad som räknas som löneuppgifter ska emellertid definieras på det sätt som avses i 7 § 1 mom. i matrikellagen (1010/1989). I fråga om behandling och utlämnande av uppgifter om löner ur personregister tillämpas dessutom bestämmelserna i personuppgiftslagen (523/1999).

Enligt 1 mom. ska förvaltningslagen tillämpas på skötseln av offentliga förvaltningsuppgifter. Förvaltningslagens bestämmelser om jäv ska dock enligt 3 mom. tillämpas på all verksamhet vid Nationalgalleriet. Bestämmelsen syftar till att bevara såväl det allmänna förtroendet för Nationalgalleriets verksamhet som transparensen i verksamheten överlag. Språklagen ska utöver i fråga om de offentliga förvaltningsuppgifterna också iakttas i den utställningsverksamhet som riktar sig till allmänheten. Detta innebär

bland annat att guidningar av utställningar ska ordnas förutom på finska också på svenska.

Enligt 1 § 1 mom. 6 punkten i arkivlagen gäller den lagen andra samfund, organ och personer när de utför ett offentligt uppdrag enligt lagar och förordningar eller bestämmelser som meddelats med stöd av dem, till den del det som en följd av uppdraget uppkommer handlingar som avses i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. På arkiv som bildas i Nationalgalleriets verksamhet ska enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. tillämpas bestämmelserna i arkivlagen (831/1994). Bestämmelsen ska exempelvis gälla arkiveringen av handlingar som bildas i Nationalgalleriets verksamhet. Den ska inte gälla det arkivmaterial som ingår i Nationalgalleriets samling. Skyldigheten att tillämpa arkivlagen ska också gälla statens konstverkskommission, som finns i samband med Nationalgalleriet.

33 §. Avgifter. Enligt 1 mom. ska vid bestämmande av priserna för prestationer som hänförs till Nationalgalleriets uppgifter enligt lagförslaget 2 § tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Inträdet till avgiftsbelagda utställningar och andra tillställningar som ordnas av Nationalgalleriet ska emellertid få vara avgiftsfritt för dem som hör till specialgrupper, om avgiftsfriheten är motiverad med hänsyn till konstfostran, forskning, yrkesverksamhet, främjande av museiverksamhet eller något annat motsvarande. Bestämmelsen motsvarar 5 § 2 mom. i den gällande konstmuseilagen.

34 §. Beredskap. Enligt den gällande beredskapslagen (1552/2011) gäller skyldigheten för statliga myndigheter att vidta förberedelser också statens självständiga offentliga rättsliga inrättningar. Paragrafen täcker enligt förslaget utöver de undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen också skyldigheten att vidta förberedelser vid störningar och exceptionella situationer under normala förhållanden. Genom beredskapen under normala förhållanden vill man säkerställa att Nationalgalleriets verksamhet fortgår så ostört som möjligt också i exceptionella situationer under normala förhållanden och vid undantagsförhållanden. Störningar och exceptionella situationer under normala förhål-

landen är t.ex. olika naturkatastrofer, storolyckor eller allvarliga smittepidemier. Enligt 2 mom. ska undervisnings- och kulturministeriet övervaka att Nationalgalleriet har tillräcklig beredskap.

7 kap. **Ikraftträdande**

35 §. Ikraftträdande. I 1 mom. föreslås en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse. Avsikten är att börja vidta förberedande åtgärder t.ex. när det gäller utnämmandet av styrelsen, Nationalgalleriets organisation, överlåtelsen av egendomen samt förnyandet av ekonomi- och dataförvaltningssystemen redan innan lagen träder i kraft.

I enlighet med 2 mom. upphävs genom denna lag konstmuseilagen.

36 §. Överlåtelse av egendom, de immateriella rättigheter och den affärsverksamhet som Statens konstmuseum har i sin besittning. Enligt 1 mom. ska statsrådet ges fullmakt att till Nationalgalleriet överlåta den egendom och de rättigheter som Statens konstmuseum har i sin besittning samt affärsverksamheten vid Statens konstmuseum. I enlighet med detta ska statsrådet bemyndiga undervisnings- och kulturministeriet att sköta överlåtelsearrangemangen. Överlåtelsefullmakten ska emellertid inte gälla Statens konstmuseums nuvarande samling och inte heller statens konstsamling. Avsikten är att Statens konstmuseums nuvarande samling ska utgöra grunden för Nationalgalleriets samling som avses i lagförslagets 6 §. På motsvarande sätt ska den nuvarande statens konstsamling utgöra grunden för statens konstverkskommissions samling som avses i lagförslagets 8 §. I enlighet med den föreslagna 6 och 8 § kommer Nationalgalleriets samling och statens konstverkskommissions samling att ägas av staten.

Enligt 2 mom. statsrådet ska bestämma vilken egendom som överlåts till Nationalgalleriet och värdet av den samt villkoren för överlåtelsen. Statsrådet ska också bestämma om övriga arrangemang som gäller överlåtelsen av egendomen och bildandet av Nationalgalleriet. Värderingen av den egendom som överförs till Nationalgalleriet ska basera sig på det bokslut för Statens konstmuseum som upprättas i slutet av år 2013 innan Na-

tionalgalleriet inrättas och på ett utlåtande om värdet på den egendom som överförs som begärs av en oberoende revisor. Avsikten är att egendomen ska överlåtas i samband med att Nationalgalleriet inleder sin verksamhet efter lagens ikraftträdande.

37 §. Ansvar för förbindelser. Efter det att egendomen har överlåtit till Nationalgalleriet ska galleriet överta ansvaret för de låne-, borgens-, service- och leveransavtal, upphandlingskontrakt och andra förbindelser som Statens konstmuseum har ingått och som gäller den egendom och affärsverksamhet som överlåtit till Nationalgalleriet. Ett omnämmande av att verksamheten överförs till Nationalgalleriet tas in i de avtal som Statens konstmuseum ingår före ändringen. Avsikten är att staten fortfarande ska ha sekundärt ansvar för de skyldigheter som uppkommit före bildandet av Nationalgalleriet och om vilka något annat inte avtalas, eftersom gäldenären kan bytas endast med borgenärens samtycke. Genom bestämmelsen säkerställs kontinuiteten i verksamheten och utbudet av tjänster i samband med ändringen. Ifall staten med stöd av sitt sekundära ansvar blir tvungen att erlägga betalningar för Nationalgalleriets räkning ska staten ha regressrätt mot Nationalgalleriet.

38 §. Ändring av de anställdas anställningsförhållanden. I paragrafen föreslås bestämmelser om ändring av de anställdas anställningsförhållande när Statens konstmuseums verksamhet överförs till Nationalgalleriet. Bestämmelser om Nationalgalleriets personal föreslås i 18 §.

När Statens konstmuseums verksamhet upphör dras även tjänsterna in, tjänsteförhållandena avslutas och personalen övergår i arbetsavtalsförhållande till Nationalgalleriet, som fortsätter konstmuseets verksamhet. Personal i tjänsteförhållande för viss tid övergår dock för den tid som tjänsteförhållandet gäller. Detta gäller också Statens konstmuseums överdirektör, som är utsedd på viss tid. Avsikten är att överdirektören ska bli generaldirektör för den återstående perioden av visstidsanställningen. För indragningen av en tjänst och avslutandet av ett tjänsteförhållande behövs inte tjänstemannens samtycke. Personal i arbetsavtalsförhållande ska på motsvarande sätt övergå till anställning hos

Nationalgalleriet, den visstidsanställda personalen dock för den tid som arbetsavtalet gäller.

På överföringen av personalen och ändringen av anställningsförhållandena ska bestämmelserna om överlåtelse av rörelse i arbetsavtalslagens 1 kap. 10 § och 7 kap 5 § samt statstjänstemannalagens 5 e, 5 f och 29 a § tillämpas. Enligt statstjänstemannalagens 5 f § 1 mom. övergår vid en överlåtelse de rättigheter och skyldigheter som arbetsgivaren har med anledning av de tjänsteförhållanden som gäller vid tidpunkten för överlåtelsen på förvärvaren. Detta gäller dock inte de rättigheter och skyldigheter som uttryckligen följer av ett tjänsteförhållande och som inte är utmärkande för ett arbetsavtalsförhållande när en tjänsteman övergår till anställning i arbetsavtalsförhållande hos förvärvaren.

Enligt statstjänstemannalagens 5 f § 3 mom. är förvärvaren skyldig att iakttäta det tjänstekollektivavtal som gäller vid tidpunkten för överlåtelsen så som bestäms i 5 § i arbetsavtalslagen. Ändringen av anställningens art från tjänsteförhållande till arbetsavtalsförhållande påverkar inte kontinuiteten i anställningen vid tidpunkten för ändringen. Arbetsavtal ingås med personalen innan tjänsteförhållandena avslutas och anställningsförhållandena tryggs utan avbrott.

Med stöd av den föreslagna 36 § får undervisnings- och kulturministeriet och Statens konstmuseum innan lagen träder i kraft vidta nödvändiga åtgärder som gäller ändringarna av anställningsförhållandena.

39 §. *Det sista bokslutet för och den sista revisionen av Statens konstmuseum.* I paragrafen föreslås en bestämmelse om hur Statens konstmuseums sista bokslut ska göras upp och hur revisionen ska ske. Eftersom bokslutet och revisionen berör verksamheten vid en statlig inrättning, ska bestämmelserna i lagen om Statens konstmuseum och i lagen om statsbudgeten tillämpas, även om Nationalgalleriet är den som utför de ovannämnda uppgifterna.

40 §. *Den första mandatperioden för delegationen och styrelsen.* I paragrafen föreskrivs det om längden på den första mandatperioden för Nationalgalleriets delegation och styrelse. Efter den första mandatperioden

ska längden på delegationens mandatperiod bestämmas enligt 10 § 2 mom. och längden på styrelsens mandatperiod enligt 14 § 2 mom.

1.2 Lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål

3 §. *Europeiska gemenskapens lagstiftning.* I paragrafen föreslås en teknisk ändring så att paragrafen skulle innehålla en hänvisning till gällande rådets förordning om export av kulturföremål.

10 §. *Myndigheter.* Paragrafen föreslås kvarstå oförändrad i sak. I paragrafen föreslås en teknisk ändring så att hänvisningarna till Statens konstmuseum ersätts med hänvisningar till Nationalgalleriet. Samtidigt skulle myndigheternas namn uppdateras så att de motsvarar gällande namn.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

I propositionen föreslås det att statens konstverkskommission ska finnas i samband med Nationalgalleriet. Avsikten är att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om tillsättandet av konstverkskommissionen och om dess uppgifter och beslutsfattande.

Statens konstverkskommission har till uppgift att anskaffa konstverk och placera dem i statens fastigheter och i byggnader som används av staten. Nationalgalleriet har till uppgift att sköta statens konstverkskommissions samling. Avsikten är att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om anskaffningen av konstverk till konstverkskommissionens samling och om deras förvaring och placering.

Genom förordning av statsrådet ska det också föreskrivas närmare om upprätthållandet och trygandet av Nationalgalleriets samling. Upprätthållandet av samlingen ska innefatta användning, förvaring och vård av samlingen. När det gäller skyddande av samlingen ska det genom statsrådets förordning föreskrivas att konstverk och andra föremål ska förvaras i byggnader och utrymmen som uppfyller kriterierna för museala förhållanden och som är ändamålsenligt övervakade.

I propositionen föreslås det att bestämmelser om vissa tidpunkter och tidsfrister som hänför sig till Nationalgalleriets förvaltning och ekonomi ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten är att genom förordning föreskriva att delegationen ska sammanträda till årsmöte årligen i maj månad. Dessutom ska det genom förordning föreskrivas att Nationalgalleriet ska lämna bokslutet och verksamhetsberättelsen till revisorerna och delegationen samt till undervisnings- och kulturministeriet senast den 15 mars följande år samt förrätta revision och lämna revisionsberättelsen till delegationen, styrelsen och undervisnings- och kulturministeriet senast den 15 april det år som följer på räkenskapsåret.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. Enligt förarbetena till grundlagen avses med offentliga förvaltningsuppgifter ett jämförelsevis brett spektrum av förvaltningsuppgifter som omfattar exempelvis verkställigheten av lagar samt beslutsfattande om enskilda personers och sammanslutningars rättigheter, skyldigheter och förmåner.

Grundlagsutskottet har understrukit betydelsen av trygga rättssäkerheten och säkerställa god förvaltning genom bestämmelser när förvaltningsuppgifter direkt genom lag eller med stöd av lag förs över på andra än myndigheter (GrUB 10/1998 rd, GrUU 23/2000 rd och GrUU 55/2002 rd). Dessutom har grundlagsutskottet ansett att det för att trygga rättssäkerheten och kravet på god förvaltningssed krävs att exempelvis reglering som gäller behörighetskrav eller kompetensvillkor för kontrollörer och sakkunniga som

biträder myndigheterna i tillsynsuppgifter tas in i samma lagförslag där det föreslås bestämmelser om deras uppgifter (GrUU 40/2002 rd och GrUU 56/2002).

I denna proposition ges Nationalgalleriet offentliga förvaltningsuppgifter som tidigare har skötts av Statens konstmuseum, som har varit ett ämbetsverk under undervisnings- och kulturministeriet. I propositionen föreslås det att verksamheten vid det nuvarande Statens konstmuseum läggs ned och att en offentligrättslig stiftelse med namnet Nationalgalleriet ska fortsätta den verksamhet som konstmuseet har bedrivit. Avsikten är att Nationalgalleriet ska vara riksmuseum för bildkonsten och dess centrala uppgift ska vara att upprätthålla och utöka den mest betydande konstsamlingen i Finland och utveckla museisektorn tillsammans med Museiverket och de övriga konstmuseerna. Dessutom ska Nationalgalleriet ha till uppgift att behandla ärenden som gäller utförseltillstånd för kulturföremål, som det föreskrivs om i lagen om begränsning av utförseln av kulturföremål. Antalet ärenden som gäller utförseltillstånd för kulturföremål bedöms uppgå till 10–20 per år.

De uppgifter som föreskrivs för Nationalgalleriet är i och för sig viktiga och innebär ett stort ansvar. Behandlingen av tillstånd som gäller utförsel av kulturföremål kommer emellertid att vara Nationalgalleriets enda uppgift som innebär utövande av offentlig makt. Eftersom Nationalgalleriet fortsätter Statens konstmuseums verksamhet och har sådant kunnande som krävs för behandlingen av ärenden som gäller utförseltillstånd för kulturföremål, kan det anses att uppgiften behöver åläggas Nationalgalleriet för att den ska kunna skötas på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med grundlagens 124 §. Nationalgalleriets övriga uppgifter inbegriper inte utövning av offentlig makt.

Avsikten är att behandlingen av ärenden som gäller utförseltillstånd för kulturföremål tydligt ska särskiljas från Nationalgalleriets verksamhet, även om det inte finns någon separat enhet vid Nationalgalleriet som behandlar dessa ärenden. Dessutom ska de personer som har rätt att utöva offentlig makt tydligt identifieras vid Nationalgalleriet och i dess instruktion. Bestämmelser om behörig-

hetsvillkoren i fråga om generaldirektören, som fattar beslut i ärenden som gäller utförseltillstånd för kulturföremål, föreslås i lagförslagets 17 §. I fråga om den övriga personalen föreslås det att bestämmelser om behörighetsvillkoren ska utfärdas genom förordning av statsrådet. På generaldirektören och på andra anställda vid Nationalgalleriet som deltar i behandlingen av ärenden som gäller utförseltillstånd för kulturföremål ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas.

Kraven på rättssäkerhet och god förvaltning gäller framför allt beslutsfattandet i samband med offentliga förvaltningsuppgifter. Det som man då bör fästa vikt vid är bl.a medborgarnas likabehandling, individens grundläggande språkliga rättigheter, rätten att bli hörd, kravet på att beslut ska motiveras och rätten att söka ändring. I fråga om Nationalgalleriet uppfylls dessa krav. Vid skötseln av uppgifter som innebär utövning av offentlig makt iakttas förvaltningslagen, offentlighetslagen och språklagen. I lagförslaget ingår en uttrycklig bestämmelse om offentlighet i Nationalgalleriets verksamhet. Offentlighetskravet har inte begränsats enbart till förvalt-

ningsuppgifter som innebär utövning av offentlig makt. Förvaltningslagens bestämmelser om jäv ska iakttas i all verksamhet vid Nationalgalleriet. Ändring i beslut som gäller utförseltillstånd för kulturföremål får sökas i enlighet med bestämmelserna i lagen om begränsning av utförseln av kulturföremål.

Det att Nationalgalleriet verkar i form av en offentlighetsstiftelse bedöms på bästa sätt stödja dess lagstadgade uppgift att upprätthålla och skydda av nationalegdomen. Inga grundlagsrättsliga frågor kan anses hänföra sig till valet av organisationsform.

Att uppgiften att behandla och avgöra ärenden som gäller utförseltillstånd för kulturföremål åläggs Nationalgalleriet kan på det hela taget inte anses stå i strid med bestämmelserna i grundlagens 124 §. Varken de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning äventyras genom att uppgiften anförtros Nationalgalleriet. Därför ska det anses att den föreslagna lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om Nationalgalleriet**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte och ställning

För stärkande av kulturarvet och främjande av den konstnärliga bildningen finns Nationalgalleriet, som är riksmuseum för bildkonsten.

Nationalgalleriet är en självständig offentligrättslig stiftelse som hör till undervisnings- och kulturministeriets ansvarsområde.

2 §

Uppgifter

Nationalgalleriet har till uppgift att se till att Nationalgalleriets samling enligt 6 § upprätthålls och utökas, att bedriva utställningsverksamhet och annan konstmuseiverksamhet, att i egenskap av sakkunnig inom konstmuseisektorn delta i utvecklandet av museisektorn samt att sköta andra uppgifter som föreskrivs Nationalgalleriet i lag eller som undervisnings- och kulturministeriet ålägger Nationalgalleriet. Vid skötseln av sina uppgifter ska Nationalgalleriet stärka bildkonstens genomslag i samhället.

3 §

Museer

Nationalgalleriet omfattar Konstmuseet Ateneum, Museet för nutidskonst Kiasma och Konstmuseet Sinebrychoff. Varje museum leds av en museichef.

4 §

Rättsförmåga

Nationalgalleriet är en självständig juridisk person. Det kan ingå förbindelser, i sitt namn förvärva rättigheter samt äga lös och fast egendom.

Nationalgalleriet svarar för sina förbindelser med sina egna medel samt kärar och svarar inför domstol. Nationalgalleriet kan inte försättas i konkurs.

Nationalgalleriet kan bedriva affärsverksamhet som stöder fullgörandet av dess uppgifter enligt 2 §. Nationalgalleriets samling enligt 6 § får dock inte upprätthållas eller utökas och utställningsverksamhet inte bedrivs i form av affärsverksamhet.

Bestämmelser om förutsättningarna för mottagande av donationer och testamenten samt om äganderätten till konstverk, arkivmaterial och föremål som Nationalgalleriet förvärvat till den samling som avses i 6 § el-

ler som mottagits som donation eller genom testamente finns i 7 §.

5 §

Statens konstverkskommission

För anskaffande av konstverk och placeringen av dem i statens fastigheter och i byggnader som är i statligt bruk finns i samband med Nationalgalleriet statens konstverkskommission, som tillsätts av undervisnings- och kulturministeriet.

Statens konstverkskommission består av en ordförande och sju andra medlemmar. Kommissionens mandatperiod är tre år. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om storleken på de arvoden som betalas till kommissionens medlemmar.

Närmare bestämmelser om tillsättandet av kommissionen samt om dess uppgifter och beslutsfattande utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 kap.

Samlingar

6 §

Nationalgalleriets samling

Nationalgalleriets samling består av konstverk, arkivmaterial och föremål. Samlingen är nationalegendom som staten äger och som är deponerad hos Nationalgalleriet. Dessutom kan till samlingen höra konstverk, arkivmaterial och föremål som ägs av staten eller av en tredje part och som har deponerats i samlingen. Nationalgalleriet ska på lämpligt sätt sörja för säkerheten i fråga om samlingen.

Närmare bestämmelser om upprätthållandet och skyddandet av samlingen utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Mottagande och överlåtelse av konstverk

Konstverk, arkivmaterial och föremål som Nationalgalleriet anskaffat till den samling som avses i 6 § övergår i statlig ägo.

Nationalgalleriet får ta emot konstverk, arkivmaterial och föremål som donation och genom testamente om mottagandet är ändamålsenligt med tanke på Nationalgalleriets verksamhet och om villkoren för donationen och testamentet är godtagbara, och om mottagandet också i övrigt kan betraktas som lämpligt. Konstverk, arkivmaterial och föremål som tagits emot som donation eller genom testamente till Nationalgalleriets samling som avses i 6 § övergår i statlig ägo om inte något annat följer av villkoren för testamentet eller donationen.

Nationalgalleriet kan avtala om att konstverk, arkivmaterial och föremål deponeras i Nationalgalleriets samling utan att äganderätten överförs från deponenten.

Inom ramen för utställningsverksamheten får Nationalgalleriet låna ut konstverk, arkivmaterial och föremål ur galleriets samling till andra museer och till andra utrymmen som kan anses vara lämpliga.

Av särskilda skäl får Nationalgalleriet låna ut konstverk, arkivmaterial och föremål ur galleriets samling till statliga myndigheter och andra museer samt till andra utrymmen som kan anses vara lämpliga, och deponera konstverk, arkivmaterial och föremål i galleriets samling hos statliga myndigheter och i andra museer samt i andra utrymmen som kan anses vara lämpliga.

8 §

Statens konstverkskommissions samling

Statens konstverkskommissions samling består av de konstverk som anskaffats till samlingen. Samlingen kan omfatta verk som tagits emot som donation eller genom testamente. Samlingen är statens egendom.

Nationalgalleriet har till uppgift att sköta statens konstverkskommissions samling. Nationalgalleriet får efter att ha hört statens konstverkskommission överföra ett verk som

hör till statens konstverkskommissions samling till Nationalgalleriets samling. Dessutom får Nationalgalleriet efter att ha hört statens konstverkskommission och med iakttagande av bestämmelserna om överlåtelse av statens lösa egendom i lagen om statsbudgeten (423/1998) avlägsna eller överlåta verk.

Närmare bestämmelser om anskaffningen av verk till statens konstverkskommissions samling och om förvaringen och placeringen av verk som hör till samlingen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Förvaltning

9 §

Organ

Nationalgalleriets organ är delegationen, styrelsen och generaldirektören.

Nationalgalleriets delegation, styrelse och generaldirektör ska omsorgsfullt främja Nationalgalleriets intressen.

Närmare bestämmelser om Nationalgalleriets förvaltning, organisation och om annan allmän organisering av verksamheten meddelas i en instruktion.

10 §

Delegationen

Nationalgalleriets delegation utses av undervisnings- och kulturministeriet. Delegationen består av minst tio och högst fjorton ledamöter inklusive ordföranden och vice ordföranden.

Delegationens mandatperiod är två år. Mandattiden börjar vid utgången av delegationens årsmöte och upphör vid utgången av det årsmöte som hålls när två år förflutit.

En styrelseledamot, generaldirektören eller en person som står i anställnings- eller arbetsavtalsförhållande till Nationalgalleriet får inte vara ledamot i delegationen.

Om delegationens ordförande eller vice ordförande eller en ledamot avgår eller avlider före utgången av sin mandatperiod ska undervisnings- och kulturministeriet utse en

ny ordförande, vice ordförande eller ledamot i hans eller hennes ställe för den återstående mandatperioden.

Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om storleken på de arvoden som betalas till delegationsledamöterna.

11 §

Delegationens uppgifter

Utöver det som bestäms i 30 § har delegationen till uppgift att övervaka den förvaltning av Nationalgalleriet som styrelsen och generaldirektören ansvarar för.

Styrelsen och generaldirektören ska sörja för att delegationen får den information som den behöver för att sköta sina uppgifter.

12 §

Delegationens möte

Delegationen är beslutför när över hälften av delegationsledamöterna inklusive ordföranden eller vice ordföranden är närvarande.

Som delegationens beslut gäller den åsikt som omfattats av mer än hälften av de närvarande eller, om rösterna faller lika, den åsikt som ordföranden har omfattat.

Delegationen sammanträder på kallelse av ordföranden eller om han eller hon är förhindrad på kallelse av vice ordföranden eller på skriftlig begäran av minst två ledamöter.

Vid delegationens möten ska det föras protokoll som undertecknas av mötets ordförande och av minst en ledamot som mötet har utsett därtill.

Styrelsens ordförande har rätt att närvara och yttra sig vid delegationens möten.

Delegationen får fastställa sin egen arbetsordning.

13 §

Delegationens årsmöte

Delegationen ska vid sitt årsmöte

- 1) behandla revisionsberättelsen,
- 2) fastställa bokslutet och verksamhetsberättelsen,

3) besluta om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen och generaldirektören.

Bestämmelser om tidpunkten för årsmötet utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Styrelsen

Nationalgalleriets styrelse består av minst fem och högst sju ledamöter inklusive ordföranden och vice ordföranden.

Styrelsens mandatperiod är tre år. Mandattiden börjar vid utgången av delegationens årsmöte och upphör vid utgången av det årsmöte som hålls när två år förflutit. En och samma person kan vara styrelseledamot under högst tre mandatperioder i följd.

Undervisnings- och kulturministeriet utser och entledigar styrelsens ordförande, vice ordförande och styrelseledamöterna. En delegationsledamot, generaldirektören eller en person som står i anställnings- eller arbetsavtalsförhållande till Nationalgalleriet får inte vara styrelseledamot. En företrädare för Nationalgalleriets personal har dock rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens möten.

Om styrelsens ordförande eller vice ordförande eller en ledamot avgår eller avlider före utgången av sin mandatperiod ska undervisnings- och kulturministeriet utse en ny ordförande eller ledamot i hans eller hennes ställe för den återstående mandattiden.

Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om storleken på de arvoden som betalas till styrelseledamöterna.

15 §

Styrelsens uppgifter

Styrelsen svarar för att Nationalgalleriets verksamhet organiseras på behörigt sätt.

Styrelsen har till uppgift att

1) besluta om centrala mål och en strategi för verksamheten och ekonomin,

2) besluta om en verksamhets- och ekonomiplan samt en budget och upprätta bokslut och verksamhetsberättelse,

3) svara för att placeringsverksamheten är planmässig och besluta om en placeringsplan,

4) svara för förvaltningen och användningen av förmögenheten, om inte styrelsen har överfört befogenheten till generaldirektören,

5) svara för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt,

6) besluta om de åtgärder som det föregående kalenderårets förvaltning eventuellt föranleder.

7) godkänna avtal som är viktiga och principiella med avseende på verksamheten,

8) godkänna instruktionen och andra motsvarande föreskrifter som gäller förvaltningen och organisationen,

9) övervaka generaldirektören och den förvaltning av Nationalgalleriet som denne leder,

10) besluta om anställning och uppsägning av den ledande personal som är direkt underställd generaldirektören,

11) sköta övriga uppgifter som föreskrivits för den,

12) besluta om ärenden om vilka det inte har föreskrivits eller bestämts att de ska skötas av delegationen eller av generaldirektören.

16 §

Styrelsens möte

Styrelsen är beslutför när över hälften av styrelseledamöterna inklusive ordföranden eller vice ordföranden är närvarande.

Som styrelsens beslut gäller den åsikt som omfattats av mer än hälften av de närvarande eller, om rösterna faller lika, den åsikt som ordföranden har omfattat.

Styrelsen anträder på kallelse av ordföranden eller om han eller hon är förhindrad på kallelse av vice ordföranden eller på skriftlig begäran av minst två ledamöter.

Vid styrelsens möten ska det föras protokoll som undertecknas av mötets ordförande och av minst en ledamot som mötet har utsett därtill. I protokollet ska antecknas besluten och omröstningarna.

Styrelsen ska fastställa sin egen arbetsordning.

17 §

Generaldirektören

Statsrådet utnämner generaldirektören för högst fem år i sänder. Nationalgalleriets styrelse ska höras i samband med beredningen av statsrådets beslut.

Den som utnämns till generaldirektör ska ha avlagt högre högskoleexamen och ha den förmåga och kännedom om branschen som behövs för att sköta generaldirektörens uppgifter samt i praktiken visad ledarförmåga.

Statsrådet kan entlediga generaldirektören, om det med beaktande av uppgiftens art finns godtagbar och grundad anledning till detta. Nationalgalleriets styrelse ska höras i samband med beredningen av statsrådets beslut.

18 §

Generaldirektörens uppgifter

Generaldirektören har till uppgift att

1) leda och utveckla Nationalgalleriets verksamhet,

2) svara för att Nationalgalleriet fyller sitt syfte och Nationalgalleriets uppgifter sköts på ett resultatrikt sätt,

3) svara för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt,

4) svara för beredningen och föredragningen av ärenden som behandlas i delegationen och i styrelsen,

5) avgöra ärenden som gäller utförseltillstånd för kulturföremål, vilka ärenden enligt lagen om begränsning av utförseln av kulturföremål (115/1999) hör till Nationalgalleriets uppgifter,

6) sköta andra uppgifter som delegationen och styrelsen ålägger generaldirektören,

7) svara för verkställigheten av delegationens och styrelsens beslut, om inte något annat bestäms i en instruktion,

8) besluta om anställning och uppsägning av annan än i 15 § 2 mom. 10 punkten avsedd personal.

Generaldirektören får vidta åtgärder som med beaktande av Nationalgalleriets uppgifter är av stor betydelse endast om han eller hon har styrelsens bemyndigande eller om

styrelsens beslut inte kan inväntas utan väsentlig olägenhet för Nationalgalleriets verksamhet. I det sistnämnda fallet ska styrelsen underrättas om åtgärden så snart som möjligt.

När generaldirektören är förhindrad att sköta sitt uppdrag är en anställd vid Nationalgalleriet som har förordnats av styrelsen ställföreträdare.

19 §

Företrädande

Styrelsen företräder Nationalgalleriet. Styrelsen kan ge en styrelseledamot eller någon annan namngiven person, dock inte en delegationsledamot, rätt att antingen ensam eller två tillsammans företräda Nationalgalleriet. Styrelsen kan när som helst återta denna rätt.

Generaldirektören företräder Nationalgalleriet i ärenden som med stöd av 18 § hör till hans eller hennes uppgifter. I en instruktion kan det bestämmas att generaldirektören har rätt att företräda Nationalgalleriet också i andra ärenden.

En rättshandling som på Nationalgalleriets vägnar har företagits av en företrädare som avses ovan i 1 och 2 mom. är inte bindande för Nationalgalleriet, om

1) företrädaren har handlat i strid med en i denna lag angiven begränsning av sin behörighet, eller om

2) företrädaren har handlat i strid med en sådan begränsning som anges i 1 mom.

20 §

Personalen

Nationalgalleriets personal är anställd i arbetsavtalsförhållande. På de anställda och deras anställningsvillkor tillämpas vad som bestäms eller föreskrivs i lag eller med stöd av lag och vad som avtalas i kollektivavtal och arbetsavtal.

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för personalen utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om tillsättningsförfarandet meddelas i en instruktion.

21 §

Straffrättsligt tjänsteansvar

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på generaldirektören och på Nationalgalleriets övriga anställda när dessa utför ett offentligt förvaltningsuppdrag.

Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

4 kap.

Ekonomi

22 §

Eget kapital

Nationalgalleriet har ett eget kapital, som består av grundkapitalet, övrigt eget kapital och uppskrivningsfonden.

Grundkapitalet är det kapital som på ett bestående sätt placerats i Nationalgalleriet.

Övrigt eget kapital är kapital som anvisats Nationalgalleriet av dess överskott av verksamheten och sådan statlig egendom som överlåtits till Nationalgalleriet då det bildades och som överförts till Nationalgalleriet som övrigt eget kapital. Uppskrivningsfonden visar med vilket belopp värdet av bestående aktiva har skrivits upp. Övrigt eget kapital får överföras till grundkapitalet.

23 §

Bokföring

På Nationalgalleriets bokföring tillämpas bokföringslagen (1336/1997). Nationalgalleriets räkenskapsperiod är kalenderåret.

Nationalgalleriet kan ha bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 och 6 § i bokföringslagen i ett eller flera inhemska eller utländska företag med direkt anknytning till fullgörandet av de uppgifter som Nationalgalleriet har enligt 2 §. De företag som Nationalgalleriet har bestämmande inflytande i är dotterföretag till Nationalgalleriet. Nationalgalleriet och dess dotterföretag bildar Nationalgallerikoncernen.

Nationalgalleriet ska alltid upprätta ett koncernbokslut om det har bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 och 6 § i bokföringslagen i ett eller flera inhemska eller utländska företag.

Om Nationalgalleriet bedriver affärsverksamhet på annat sätt än i form av en separat bokföringsskyldig enhet, ska uppgifterna om resultatet i fråga om denna affärsverksamhet presenteras separat för varje verksamhet i noterna till bokslutet i form av en resultaträkning.

24 §

Bokslut

Bokslutet består av balansräkningen, resultaträkningen och finansieringsanalysen samt noterna till dem. Till bokslutet ska bifogas en verksamhetsberättelse. Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om Nationalgalleriets verksamhet och om dess ekonomiska ställning och finansiering.

Verksamhetsberättelsen ska dessutom ge sådana uppgifter om Nationalgalleriets verksamhet som gör det möjligt att följa och bedöma verksamhetens omfattning, kvalitet, effektivitet och resultat.

Styrelsen ska i samband med att bokslutet överlämnas lägga fram förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat och åtgärder för balansering av ekonomin. Om resultatet för räkenskapsperioden uppvisar förlust och balansräkningen inte visar ett överskott från föregående räkenskapsperioder som täcker underskottet, ska styrelsen göra upp en plan för med vilka åtgärder ekonomin ska korrigeras.

Nationalgalleriets och Nationalgallerikoncernens fastställda bokslut med noter och verksamhetsberättelse är offentliga handlingar.

Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska lämnas till revisorerna och delegationen samt till undervisnings- och kulturministeriet. Bestämmelser om tidsfristen för lämnande av bokslutet och verksamhetsberättelsen utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §

Revision

I fråga om förrättande av Nationalgalleriets revision samt revisorernas ställning och ansvar tillämpas revisionslagen (459/2007).

Utöver det som bestäms i revisionslagen ska revisionsberättelsen för Nationalgalleriet innehålla ett särskilt yttrande om huruvida

1) Nationalgalleriets medel har placerats på behörigt sätt,

2) Nationalgalleriets bokslut och verksamhetsberättelse ger riktiga och tillräckliga uppgifter om Nationalgalleriets verksamhet och om huruvida

3) styrelsen och generaldirektören kan beviljas ansvarsfrihet för den gångna räkenskapsperioden.

Bestämmelser om den tidsfrist inom vilken revision ska förrättas och revisionsberättelsen lämnas till delegationen, styrelsen och undervisnings- och kulturministeriet utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 §

Revisorer

För granskningen av Nationalgalleriets bokslut, bokföring och förvaltning väljer undervisnings- och kulturministeriet två revisorer jämte två revisorssuppleanter, av vilka den ena revisorn och revisorssuppleanten ska vara en CGR-revisor eller CGR-sammanslutning enligt revisionslagen och den andra revisorn och revisorssuppleanten en OFR-revisor eller OFR-sammanslutning enligt lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999). Om en revisionssammanslutning väljs till revisor behöver dock ingen revisorssuppleant väljas.

Revisorernas mandatperiod upphör och en ny revisors mandatperiod börjar när delegationens årsmöte avslutas, om inte något annat bestäms vid valet av ny revisor.

5 kap.

Styrning och finansiering

27 §

Målsättning

Undervisnings- och kulturministeriet och Nationalgalleriet avtalar för ett visst antal år åt gången om de viktigaste kvantitativa och kvalitativa målen för Nationalgalleriets verksamhet och om uppföljningen och utvärderingen av hur dessa mål nås.

28 §

Uppföljning och rapportering

Nationalgalleriet ska ge undervisnings- och kulturministeriet de uppgifter som ministeriet behöver för utvärdering, utveckling, statistikföring och övrig uppföljning och styrning av Nationalgalleriets verksamhet på det sätt som ministeriet bestämmer.

29 §

Finansiering

Undervisnings- och kulturministeriet beviljar för Nationalgalleriets verksamhet finansiering för de uppgifter som det föreskrivs om i denna lag inom ramen för ett anslag i statsbudgeten. Finansiering kan även beviljas av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel som avses i lotterilagen (1047/2001). Bestämmelser om statsunderstöd finns i statsunderstödslagen (688/2001).

Utöver finansieringen enligt 1 mom. tas i statsbudgeten årligen in ett anslag för utökande av Nationalgalleriets samling. Statens konstverkskommissions samling får utökas och skötas genom anslag som tas in i statsbudgeten.

Nationalgalleriet ersätts för den andel som den mervärdesskatt som ingår i anskaffningar och lokalhyror i anslutning till annan än affärsekonomisk verksamhet utgör av de kostnader som Nationalgalleriet orsakar.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

30 §

Skadeståndsskyldighet

En ledamot av Nationalgalleriets delegation, en styrelseledamot och generaldirektören ska ersätta en skada som han eller hon i sitt uppdrag, genom överträdelse av denna lag eller andra bestämmelser eller en instruktion för Nationalgalleriet, uppsåtligen eller av vårdlöshet har orsakat Nationalgalleriet.

Delegationens beslut om att bevilja en styrelseledamot eller generaldirektören ansvarsfrihet är inte bindande, om delegationen inte har givits väsentligen riktiga och tillräckliga uppgifter om det beslut eller den åtgärd som ligger till grund för ersättningsskyldigheten.

Om delegationen inte beviljar en styrelseledamot eller generaldirektören ansvarsfrihet kan den besluta att väcka skadeståndstalan mot styrelseledamoten eller generaldirektören.

Beslut i ärenden som gäller rätt till skadestånd med stöd av 1 mom. och med stöd av 51 § i revisionslagen fattas av delegationen.

Bestämmelser om jämkning och fördelning av skadeståndsansvaret mellan två eller flera ersättningsskyldiga finns i 2 och 6 kap. i skadeståndslagen.

31 §

Undervisnings- och kulturministeriets rätt att föra talan för Nationalgalleriet

Undervisnings- och kulturministeriet har rätt att i sitt eget namn på Nationalgalleriets vägnar föra talan om skadestånd med stöd av 30 § eller med stöd av 51 § i revisionslagen, om det när talan väcks är uppenbart att Nationalgalleriets delegation inte kommer att väcka talan inom den tidsfrist som bestäms i 2 mom.

Talan som avses i 1 mom. ska väckas inom fem år från utgången av den räkenskapsperiod under vilken det beslut fattades eller den åtgärd vidtogs som ligger till grund för talan.

Om det inte är uppenbart onödigt ska Nationalgalleriet ges tillfälle att höras i ärendet. Undervisnings- och kulturministeriet svarar för rättegångskostnaderna, men har rätt att av Nationalgalleriet få ersättning för kostnaderna förutsatt att de kan täckas av de medel som Nationalgalleriet får i skadestånd.

32 §

Tillämpningen av allmänna förvaltningslagar

När Nationalgalleriet sköter offentliga förvaltningsuppgifter ska galleriet iaktta bestämmelserna i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003) och samiska språklagen (1086/2003).

I fråga om offentlighet i Nationalgalleriets verksamhet i dess helhet tillämpas bestämmelserna i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Uppgifter om den totala avlöningen i fråga om Nationalgalleriets generaldirektör och den ledande personal som är underställd generaldirektören och om avlöningsgrunden är offentliga.

Förutom vad som föreskrivs i 1 mom. ska förvaltningslagens bestämmelser om jäv tillämpas på all verksamhet vid Nationalgalleriet och på den utställningsverksamhet som riktar sig till allmänheten ska språklagen tillämpas. På arkiv som bildas i Nationalgalleriets verksamhet tillämpas bestämmelserna i arkivlagen (831/1994).

33 §

Avgifter

Vid bestämmande av priserna för prestationer som hänför sig till Nationalgalleriets uppgifter enligt 2 § tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Inträdet till avgiftsbelagda utställningar och andra tillställningar som ordnas av Nationalgalleriet kan vara avgiftsfritt för dem som hör till specialgrupper, om avgiftsfriheten är motiverad med hänsyn till konstfostran, forskning, yrkesverksamhet, främjande av

museiverksamhet eller något annat motsvarande.

34 §

Beredskap

Nationalgalleriet ska genom beredskapsplaner och förberedelser för verksamhet under undantagsförhållanden samt med andra åtgärder säkerställa att dess uppgifter kan skötas så störningsfritt som möjligt och att Nationalgalleriets samling skyddas också vid undantagsförhållanden samt störningar och exceptionella situationer.

Beredskapen övervakas av undervisnings- och kulturministeriet. Om det konstateras brister i beredskapen, kan ministeriet bestämma att bristerna ska avhjälpas.

7 kap.

Ikraftträdande

35 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Genom denna lag upphävs lagen om Statens konstmuseum (566/2000).

36 §

Överlåtelse av den egendom, de materiella rättigheter och den affärsverksamhet som Statens konstmuseum har i sin besittning

Statsrådet överlåter till Nationalgalleriet den egendom, de immateriella rättigheter och den affärsverksamhet som Statens konstmuseum har i sin besittning. Den samling som Statens konstmuseum har i sin besittning vid lagens ikraftträdande och statens konstsamling förblir i statlig ägo.

Statsrådet bestämmer vilken egendom som ska överlåtas och värdet av den samt villkoren för överlåtelsen. Statsrådet bestämmer också om övriga arrangemang i anslutning till överlåtelse av egendom och bildandet av Nationalgalleriet.

37 §

Ansvar för förbindelser

Nationalgalleriet svarar för de skuld-, hyres-, service-, anskaffnings- och leveransavtal samt andra motsvarande förbindelser som Statens konstmuseum har ingått under sin verksamhetstid och som gäller den egendom och affärsverksamhet som överläts till stiftelsen.

Staten svarar sekundärt för de förbindelser som enligt 1 mom. överförs till Nationalgalleriet, om inte den andra avtalsparten godkänner att ansvaret överförs på Nationalgalleriet. Nationalgalleriet är skyldigt att ersätta staten för det som staten betalar på grund av sitt ansvar enligt detta moment.

38 §

Ändring av de anställdas anställningsförhållanden

I fråga om ordnandet av personalens ställning tillämpas det som i arbetsavtalslagen (55/2001) och statstjänstemannalagen (750/1994) bestäms om överlåtelse av rörelse. Tjänsterna vid Statens konstmuseum dras in och tjänsteförhållanden som baserar sig på dem samt tjänsteförhållanden för viss tid upphör utan uppsägning den 31 december 2013. De anställda övergår till Nationalgalleriet i arbetsavtalsförhållande den 1 januari 2014. Personal i arbetsavtalsförhållande vid Statens konstmuseum anställs genom arbetsavtal hos Nationalgalleriet den 1 januari 2014.

39 §

Det sista bokslutet för och den sista revisionen av Statens konstmuseum

På bokslutet för och revisionen av Statens konstmuseums sista verksamhetsperiod tillämpas vad som bestäms i den lag som nämns i 35 § 2 mom. och i lagen om statsbudgeten (423/1988) och med stöd av den. Nationalgalleriet sköter till denna del de uppgifter som Statens konstmuseum haft.

40 §

Den första mandatperioden för delegationen och styrelsen

Med avvikelse från 10 § 2 mom. börjar den första mandatperioden för delegationen den 1 januari 2014 och upphör vid utgången av delegationens årsmöte år 2016. Med avvikelse från 14 § 2 mom. börjar den första mandatperioden för styrelsen den 1 januari 2014 och upphör vid utgången av delegationens årsmöte år 2017.

2.

Lag**om ändring av 3 och 10 § i lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål (115/1999) 3 och 10 § som följer:

3 §

Europeiska gemenskapens lagstiftning

Bestämmelser om utförelsen av kulturföremål till länder utanför Europeiska gemenskapen finns förutom i denna lag i rådets förordning (EG) nr 116/2009 om export av kulturföremål.

grund av flyttning eller arv och om tillståndsansökan på samma gång gäller flera föremål, är Museiverket tillståndsmyndighet trots bestämmelserna i 2 och 3 mom.

Tillståndsmyndighet i fråga om de konstverk som avses i 4 § 1 mom. 2 punkten är Nationalgalleriet.

Undervisnings- och kulturministeriet kan dessutom besluta att någon annan statlig inrättning eller ett kommunalt drivet museum är tillståndsmyndighet enligt huvudmannens samtycke.

10 §

Myndigheter

Allmän tillståndsmyndighet enligt denna lag är Museiverket, om uppgiften inte enligt 2 mom. hör till Nationalgalleriet eller något annat har beslutats med stöd av 3 mom. Om avsikten är att föra ut ett föremål ur landet på

De tillsynsmyndigheter som avses i denna lag är tillståndsmyndigheterna och Tullen.

Tillståndsmyndigheter enligt rådets förordning (EG) nr 116/2009 om export av kulturföremål är Museiverket och Nationalgalleriet inom de verksamhetsområden som de har enligt 1 och 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 13 juni 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Kultur- och idrottsminister *Paavo Arhinmäki*

*Bilaga
Parallelltext*

2.

Lag

om ändring av 3 och 10 § i lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål (115/1999) 3 och 10 § som följer:

Gällande lydelse

3 §

Europeiska gemenskapens lagstiftning

För utförelsen av kulturföremål till länder utanför Europeiska gemenskapen gäller utöver vad som bestäms i denna lag rådets förordning (EEG) nr 3911/92 om export av kulturföremål.

10 §

Myndigheter

Allmän tillståndsmyndighet enligt denna lag är museiverket, om uppgiften inte enligt 2 mom. ankommer på statens konstmuseum eller om något annat inte har beslutats med stöd av 3 mom. Om avsikten är att föra ut ett föremål ur landet på grund av flyttning eller arv och om tillståndsansökan på samma gång gäller flera föremål, är museiverket tillståndsmyndighet utan hinder av vad som bestäms i 2 och 3 mom.

Tillståndsmyndighet i fråga om de konstverk som avses i 4 § 1 mom. 2 punkten är statens konstmuseum.

Vederbörande ministerium kan dessutom besluta att någon annan statlig inrättning eller ett kommunalt drivet museum är tillståndsmyndighet enligt huvudmannens samtycke.

De tillsynsmyndigheter som avses i denna lag är tillståndsmyndigheterna och tullverket.

Tillståndsmyndigheter enligt rådets förordning om export av kulturföremål är museiverket och statens konstmuseum inom de

Föreslagen lydelse

3 §

Europeiska gemenskapens lagstiftning

Bestämmelser om utförelsen av kulturföremål till länder utanför Europeiska gemenskapen *finns förutom* i denna lag i rådets förordning (EG) nr 116/2009 om export av kulturföremål.

10 §

Myndigheter

Allmän tillståndsmyndighet enligt denna lag är *Museiverket*, om uppgiften inte enligt 2 mom. hör till *Nationalgalleriet eller något annat har* beslutats med stöd av 3 mom. Om avsikten är att föra ut ett föremål ur landet på grund av flyttning eller arv och om tillståndsansökan på samma gång gäller flera föremål, är *Museiverket* tillståndsmyndighet trots bestämmelserna i 2 och 3 mom.

Tillståndsmyndighet i fråga om de konstverk som avses i 4 § 1 mom. 2 punkten är *Nationalgalleriet*.

Undervisnings- och kulturministeriet kan dessutom besluta att någon annan statlig inrättning eller ett kommunalt drivet museum är tillståndsmyndighet enligt huvudmannens samtycke.

De tillsynsmyndigheter som avses i denna lag är tillståndsmyndigheterna och *Tullen*.

Tillståndsmyndigheter enligt rådets förordning (EG) nr 116/2009 om export av kulturföremål är *Museiverket* och *Nationalgalleriet*

50

Gällande lydelse

RP 72/2013 rd

Föreslagen lydelse

verksamhetsområden som de har enligt 1 och 2 mom.

inom de verksamhetsområden som de har enligt 1 och 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .